

JAARRAPPORT 2022

Bij WWF beschermen we de natuur voor een betere levenskwaliteit op aarde. Elke dag opnieuw zet WWF zich samen met vele partners en lokale gemeenschappen in om te strijden tegen bedreigingen voor onze ecosystemen en om oplossingen te vinden voor deze grote uitdagingen. Want zonder veerkrachtige ecosystemen heeft onze planeet niet de capaciteit om een bloeiende natuur, voldoende zoet water, zuivere lucht, uitgestrekte wouden, een gezonde oceaan en voedsel te bieden aan onze huidige en alle komende generaties.

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD	3
ONZE PROJECTEN IN 2022	4
BELGIË	6
HET GROENE HART VAN EUROPA	10
AMAZONEGEBIED	14
<i>FOCUS HIMALAYA</i>	19
AFRIKAANSE GROTE MERENGEBIED	20
CONGOBEKKEN	24
MIOMBO-BOSSAVANNE	28
MEKONGREGIO	32
MIDDELLANDSE ZEE	36
VEERKRACHT IN CRISISTIJDEN	40
BELEIDSWERK	44
TOGETHER POSSIBLE!	52
2022 IN CIJFERS	62

Alle rechten voorbehouden aan WWF. Het Pandalogo en de afkorting 'WWF' zijn handelsmerken van het World Wide Fund for Nature. Overname van teksten is toegestaan mits bronvermelding.

Redactie

Esther Favre-Félix, Martin Collette, Nicky Cremers. • Coördinatie: Esther Favre-Félix.
• Vertaling: Martin Collette, Nicolas Chartier, Piet De Meulemeester. • Werken mee aan deze editie: Maria José Alencastro, Joris Aertsens, Alison Avanzini, Roseline C. Beudels-Jamar de Bolsé, Hassan Benyahia, Alessandro Cerri, Maryssa Cools, Florian Debeve, Céline De Caluwé, Delphine Delire, Pauwel De Wachter, Laurence Drèze, Alain Flabat, Titus Ghyselincq, Iliana Janssens, Antoine Lebrun, Thibault Ledecq, Aurélien Lurquin, Stephanie Patrois, Nima Raghunathan, Catherine Renard, Corentin Rousseau, Reine Spiessens, Anka Stenten, Pepijn T'Hooft, Nicolas Tubbs, Sarah Vanden Eede, Wannas Verbeeck, Béatrice Wedeux, Dominique Weyers, Thomas Wyaux

Ontwerp www.inxtremis.be.

Druk CO₂-neutraal gedrukt door zwartopwit.be op recycled cyclus silk 140 gr.

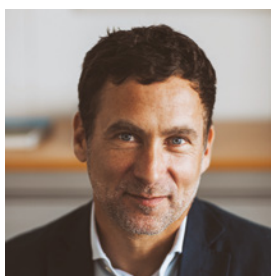
Omslagfoto © Shutterstock / Anuradha Marwah / WWF-Sweden.

V.U. Antoine Lebrun, E. Jacquainlaan 90, 1000 Brussel.

VOORWOORD

"Vandaag hebben we nood aan acties die aantonen dat de grote aankondigingen ook geloofwaardig zijn."

ANTOINE LEBRUN
ALGEMEEN DIRECTEUR
WWF-BELGIË

"Ons doel? Het verlies van habitats en het uitsterven van soorten stoppen, en onze ecologische voetafdruk halveren"

ROSELINE C. BEUDELS-JAMAR DE BOLSÉE
VOORZITSTER VAN HET BESTUURSORGaan
WWF-BELGIË

Een jaar van droogte, overstromingen, bosbranden, energieonzekerheid en steeds pessimistischere IPCC-rapporten heeft duidelijk gemaakt dat de tijd van debatteren allang voorbij is. We moeten onze woorden dringend in daden omzetten. Als we de kostbare natuur die ons rest willen beschermen, moeten er concrete oplossingen komen die meteen kunnen worden geïmplementeerd. Het zal niet volstaan om alleen maar ambitieuze doelstellingen vast te leggen: we moeten gecoördineerd en doeltreffend handelen, maar vooral ook voldoende financiële middelen vrijmaken.

We moeten erop toezien dat er voldoende fondsen worden ingezet, en dat is meteen ook de hele uitdaging na de twee COPs waarmee het jaar 2022 werd afgesloten: de Biodiversiteitstop van Montreal (COP15 CBD) en de Klimaatconferentie van Sharm-el-Sheikh (COP27). We kunnen geen genoeg meer nemen met intentieverklaringen alleen: de financiering moet de omvang van de uitdagingen volgen. Als we de balans opmaken, zijn de doelstellingen inzake biodiversiteit die op de top van Aichi in Japan in 2010 werden geformuleerd namelijk helemaal niet verwezenlijkt. Die mislukking heeft verschillende - hoofdzakelijk systemische - oorzaken, maar de toegekende middelen waren in elk geval ontoereikend. Op dit moment hebben we behoefte aan daden die de geloofwaardigheid van de ronkende verklaringen ondersteunen. Het is van cruciaal belang dat er fondsen worden vrijgemaakt voor de bescherming van de natuur. Die natuur vervult namelijk een regulerende functie op het vlak van het klimaat, de risico's op extreme gebeurtenissen, de luchtkwaliteit, de beschikbaarheid van zoet water, de bestuiving ... Alles wat we nodig hebben om te leven komt uit de natuur.

Tegen die achtergrond heeft WWF-België zijn nieuwe strategische plan voor de komende vier jaar uitgewerkt. Met dat plan zullen de middelen voor ons veldwerk van 6 naar 12 miljoen gaan. We kunnen die forse investering, een verdubbeling van het budget, doen dankzij jullie steun. Dankzij jullie kunnen we onze dromen omzetten in tastbare en ambitieuze doelstellingen en plannen opstellen om die ook waar te maken. Ons doel? Het verlies aan habitats en het verdwijnen van soorten een halt toeroepen en onze ecologische voetafdruk halveren.

We blijven dus strijdvaardig, want er is ook reden tot optimisme. Zo is er onder druk van onze beweging eindelijk een ambitieuze wet tegen de geïmporteerde ontbossing op Europees niveau. Meer dan twee jaar lang hebben onze experts zich uit de naad gewerkt, en meer dan 200 000 mensen hebben hun politieke afgevaardigden aangeschreven met de eis om een sterke wet aan te nemen. En dat heeft gelooft! De Europese Unie heeft onlangs een wet aangenomen die de import van ontbossing op haar markt aan banden legt. Europese burgers kunnen er binnen enkele maanden zeker van zijn dat hun aankopen niet meer bijdragen aan ontbossing wereldwijd. Deze wet vormt een belangrijke overwinning voor de hele beweging #Together4Forests.

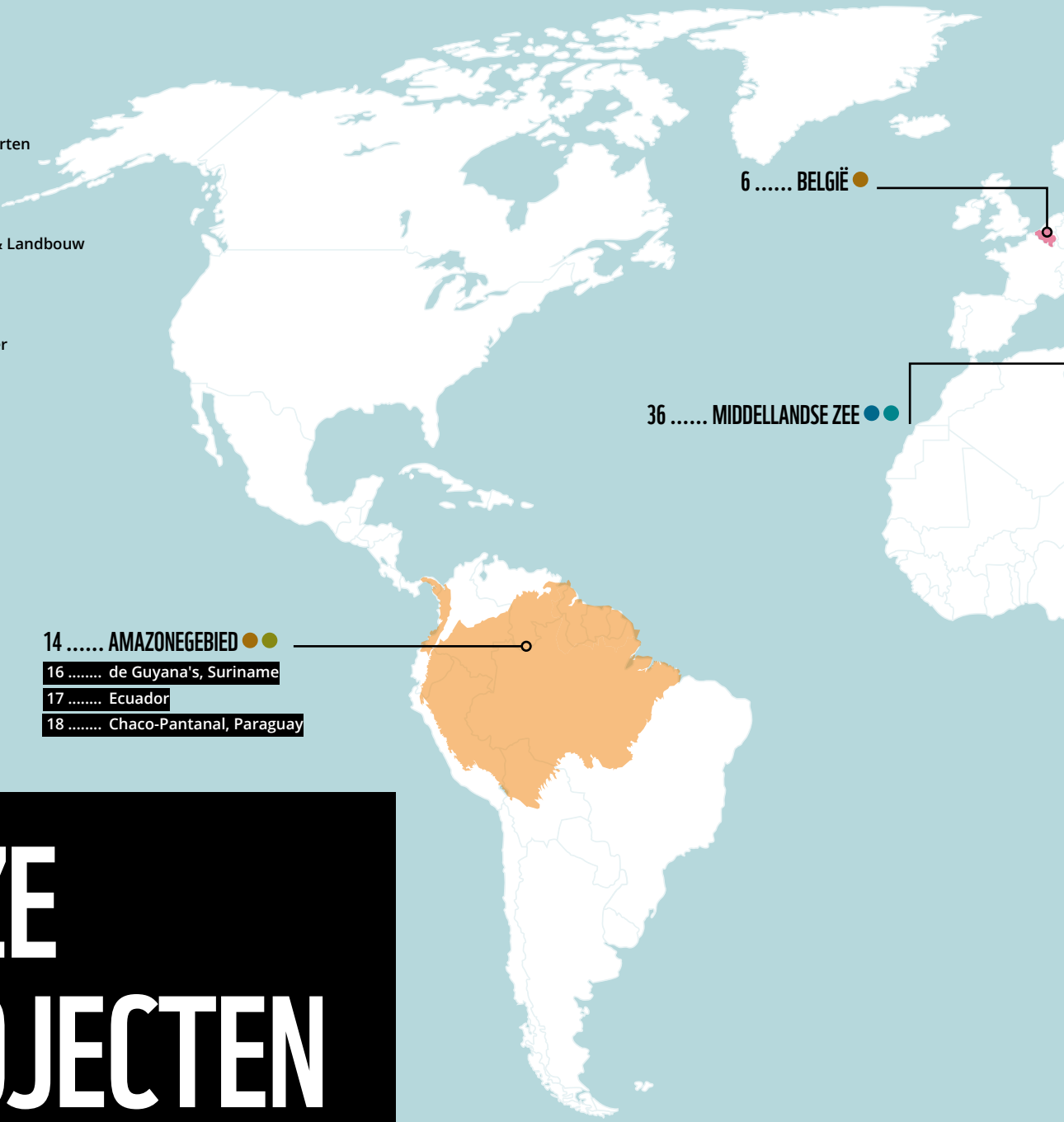
Maar we gaan niet op onze lauweren rusten, want er ligt al een nieuw wetsvoorstel rond het herstel van de Europese natuur op de onderhandelingstafel. Als dat wetsvoorstel blijkt geeft van voldoende ambitie kan het bepalend zijn voor ons klimaat en onze biodiversiteit. Dit is niet alleen het eerste grote Europese wetgevende initiatief inzake de biodiversiteit sinds de Habitatrictlijn van 1992, het is meteen ook een uitgelezen kans om de Europese natuur eindelijk op weg naar herstel te zetten.

Tot het zover is, zullen we blijven werken op het terrein om onze kostbare biodiversiteitsschatten in stand te houden. Jullie giften stellen ons in staat de daad bij het woord te voegen. Dank je wel, iedereen.

Together Possible!

ACTIETERREINEN

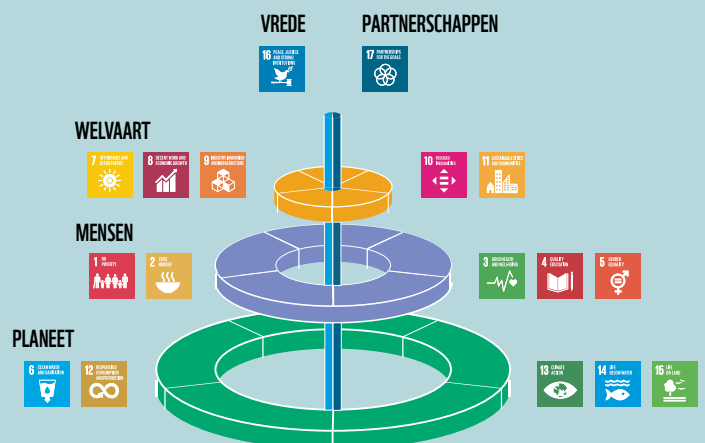
- Bossen
- Wilde soorten
- Klimaat
- Voeding & Landbouw
- Oceaan
- Zoet water

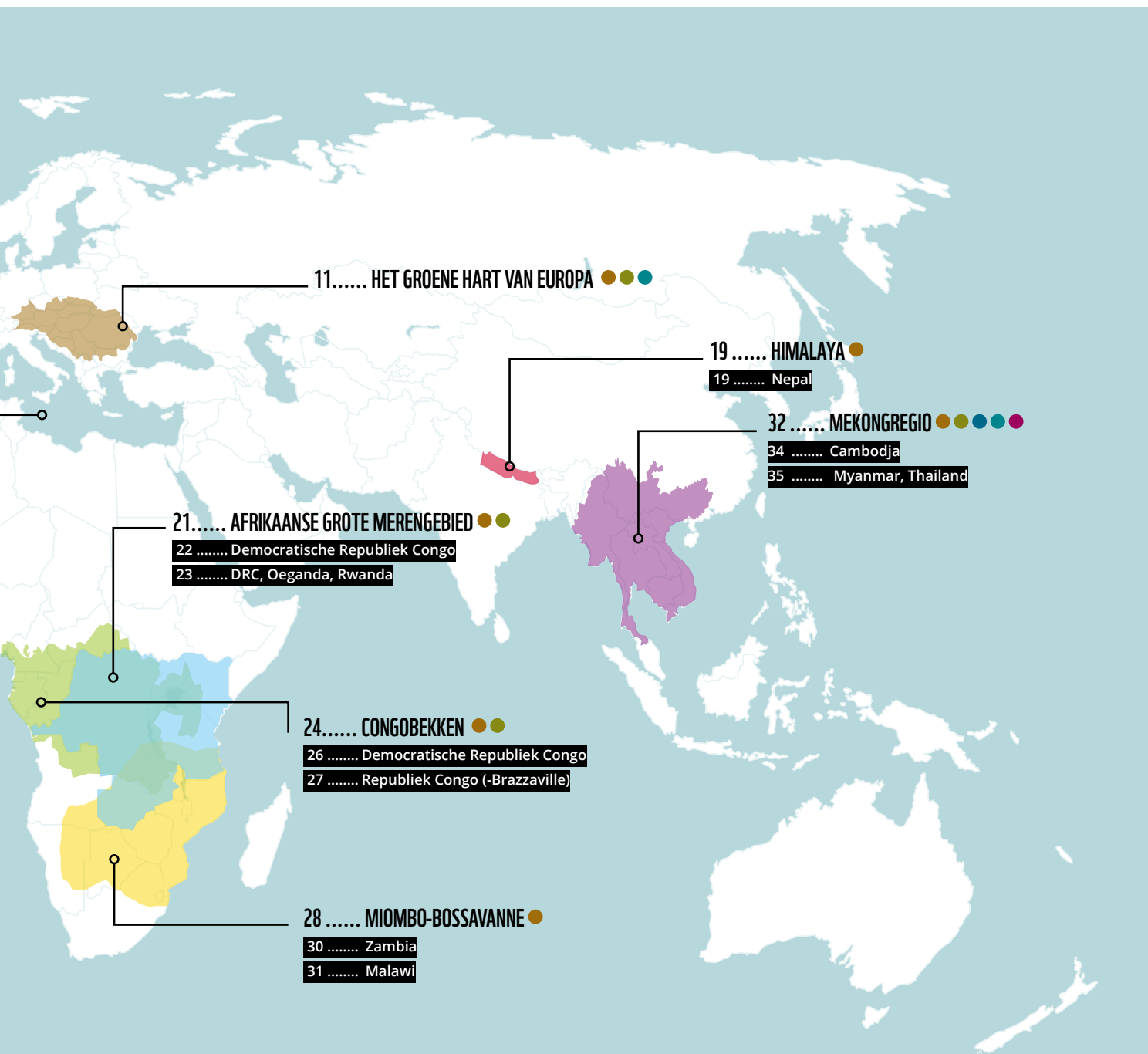

- 14 AMAZONEGEBIED ●●
- 16 de Guyana's, Suriname
- 17 Ecuador
- 18 Chaco-Pantanal, Paraguay

ONZE PROJECTEN IN 2022

Alle internationale terreinprojecten van WWF-België worden uitgevoerd in regio's die WWF Internationaal als cruciaal heeft aangeduid op basis van wetenschappelijk onderzoek.

DUURZAME ONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN

De VN heeft in 2015 de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDGs, of Sustainable Development Goals) aangenomen om een actieagenda vast te leggen die tegen 2030 komaf moet maken met de armoede en de planeet op weg naar duurzaamheid moet zetten. De 17 SDGs zijn geïntegreerd en omvatten de drie pijlers van de duurzame ontwikkeling: sociaal, economisch en ecologisch. Ze erkennen dat acties in het ene domein ook de resultaten in de andere domeinen beïnvloeden. In 2020 hadden 21 deeldoelstellingen (van de 169) - waarvan er 12 verband houden met de biodiversiteit - verwezenlijkt moeten zijn. Hier en daar is er sprake van stappen voorwaarts, maar op alle vlakken wordt de geboekte vooruitgang als ontoereikend beschouwd.

BELGIË

Met enkele van Europa's grootste rivieren die België doorkruisen, een patchwerk aan bossen en open landschappen, en een stukje Noordzee, is België rijk aan kansen voor meer natuur. Hiervan getuigen de terugkeer van iconische soorten als de wolf, de wilde kat en de otter.

© JPL - CONVENTION SPW

RESULTATEN IN 2022

- De twee roedels in Vlaanderen en Wallonië hebben minstens 14 nieuwe welpen voortgebracht. Er is ook een nieuwe wolf gesignaleerd in het zuidelijk deel van de Hoge Venen.
- Het WFTB heeft intussen meer dan 500 veehouders bijgestaan bij het aanpassen van hun afsluitingen.
- We hebben bijgedragen aan de versterking van het WFTB via onder andere uitwisselingen met buitenlandse experts en opleidingen.
- We werkten mee aan het uitwerken van een handleiding en tutorials op de WFTB-website.
- De Wolf Expo in de Hoge Venen loopt nog tot eind 2022 en verwelkomde al 13 344 bezoekers.

DOELSTELLING

IN 2022 ZIJN DE NOODZAKELIJKE CONDITIES GECREËERD VOOR EEN DUURZAME TERUGKEER VAN DE WOLF. TEGEN 2030 HERBERGT BELGIË EEN DUURZAME POPULATIE VAN DIT EMBLEMATISCHE ZOOGDIER.

Partners Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Natagora, Natuurpunt, Natuurpark Hoge Venen-Eifel, SPW (Waalse Overheidsdienst)

Duur 07/2018 - 06/2022

Bijdrage 2022: € 121 766

De wolf is een groot roofdier en zijn terugkeer naar België is goed nieuws voor het evenwicht van de ecosystemen en voor de biodiversiteit. Conflicten met menselijke activiteiten en de versnippering van de Belgische natuur bemoeilijken zijn definitieve terugkeer echter. Samen met onze partners zien we erop toe dat de Belgische wolven worden beschermd en moedigen we een harmonieus samenlevingsbeleid aan. Met twee (en binnenkort misschien drie) roedels en veel zwerfende wolven, is het duidelijk dat België tot een kruispunt voor wolven in Europa is uitgegroeid. Na vier jaar is de nodige wetgeving om de terugkeer van de wolf te bestendigen in voege, al zijn er nog enkele verbeterpunten.

WWF-België overlegt met de overheden, het Wolvenplatform en het Réseau Loup om te zorgen dat ze rekening houden met de noden van de wolven in België. Om de kennis over de soort te vergroten, organiseren het Natuurpark Hoge Venen-Eifel, de Waalse Overheidsdienst SPW en WWF-België een gratis tentoonstelling over de wolf. Het door Natuurpunt, Natagora en WWF opgerichte en ondersteunde Wolf Fencing Team Belgium (WFTB) is intussen ook uitgegroeid tot een onmisbare partner die het samenleven van wolven en vee mee mogelijk maakt. Omdat de vraag van veehouders naar het plaatsen van aangepaste afsluitingen erg groot is, hebben we een aantal hulpmiddelen ontwikkeld waarmee veehouders zelf aanpassingen kunnen doorvoeren.

© SANCHEZ & LOPE / WWF

DOELSTELLING

IN 2022 IS HET LEEFGEBIED VAN DE OTTER VERBETERD EN BLIJVEN DE POPULATIES IN DE SCHELDE EN DE SEMOIS STABIEL OF NEMEN ZE TOE. TEGEN 2030 HERBERGT BELGIË EEN DUURZAME POPULATIE VAN DIT ICONISCHE ZOOGDIER.

Partners Agentschap Natuur en Bos, Regionaal Landschap Rivierenland, Regionaal Landschap Schelde Durme, Contrat de rivière Semois-Chiers

Duur 01/2018 - 12/2023

Bijdrage 2022: € 105 905

RESULTATEN IN 2022

- Samen met de verantwoordelijken voor het waterbeheer hebben we een strategie opgesteld voor concrete oplossingen om obstakels voor de otter weg te werken.
- De reizende tentoonstelling 'Olga de Otter' is al bezocht door meer dan 3000 bezoekers.
- In de Semois is de vegetatie op 52 km oevers hersteld, ook de ecologische connectiviteit van een zijrivier en een paaigebied zijn hersteld.

De doelstelling van het 'Otterland'-project is het herstellen van een samenhangend netwerk van natuurlijke valleien als leefgebied voor de otter in het Scheldebekken. Door wetlands te verbinden met andere natuurgebieden, vijvers en rivieren nemen we obstakels weg. Daarnaast zetten we strategische lokale samenwerkingen op en investeren we in communicatie en het delen van ervaringen.

Vorig jaar stelden we een kaart op met daarop de obstakels in het leefgebied voor de otter in de Scheldevallei. We hebben dit werk voortgezet met de personen die instaan voor het waterbeheer en we werken ook samen met partners uit Nederland aan een project om de leefgebieden van de otter in België en Nederland weer met elkaar te verbinden.

Sinds 2020 werken we ook aan het herstel van het leefgebied van de otter in de Semoisvallei. We ondernemen acties die gunstig zijn voor de otter, maar ook voor vele andere soorten, zoals de zwarte ooievaar.

BELGIË

© ONDREJ PROSICKY/SHUTTERSTOCK

WILDE SOORTEN

Partners Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, ULiège, SPW (Waalse overheidsdienst), Spadel, Pairi Daiza Foundation

Duur 01/2017 - 12/2023

Bijdrage 2022:
€ 27 334

DOELSTELLING

IN 2023 BEREIKT DE KORHOENDERSPOPULATIE DE KRITISCHE DREMPEL VAN 30 MANNETJES, OM OP KORTE TERMIJN LEVENSVATBAAR TE ZIJN.

WWF-België herstelt samen met zijn partners het ecologische netwerk in de Drielandenpuntregio tussen België, Nederland en Duitsland. Dankzij dit netwerk kunnen wilde katten en andere soorten zich vrijer tussen Limburg en de Ardennen verplaatsen. Om het netwerk te herstellen, werken we met landeigenaars samen om hagen en bossen aan te planten.

Vorig jaar hebben we de resultaten van ons onderzoek naar het herstel van het ecologische netwerk in de regio aan tal van eigenaars, gemeenten, landbouwers en verenigingen kunnen voorstellen. We gaven hen suggesties voor maatregelen die ze op hun eigendom kunnen toepassen.

Na overleg met de gemeente Raeren besliste die om meer dan 2000 meter hagen en meerdere bosjes aan te planten. Deze nieuwe structuren in het landschap verbinden de verschillende leefgebieden van de wilde kat, waardoor die zijn verspreidingsgebied naar het noorden kan uitbreiden.

De lynx, de grootste Europese katachtige en een emblematische wilde soort bij uitstek, keerde in 2020 terug naar België. WWF werkt aan een actieplan om die terugkeer blijvend te maken. Als groot roofdier kan de lynx een belangrijke rol spelen in onze ecosystemen. Door zijn leefgebied te herstellen, helpen we ook tal van andere wilde soorten.

Met de hulp van onderzoekers en lynxspecialisten van de Universiteit van Berlijn brachten we de beste leefgebieden voor de soort in kaart en bepaalden we het aantal lynxen dat België kan huisvesten.

We schatten dat er in het zuiden van het land en in de aangrenzende regio's ruimte is voor een zeventigtal exemplaren. Dat is vergelijkbaar met andere regio's, zoals het Harz- of het Paltsgebergte, waar deze katachtige al voorkomt. Deze resultaten zijn heel bemoedigend voor de toekomst van de soort bij ons.

BELGIË

© MICHEL DOUL TREMONT

WILDE SOORTEN

Partners Fauna & Biotopes, Drielandenpark, SPW (Waalse Overheidsdienst)

Duur 01/2018 - 12/2022

Bijdrage 2022:
€ 10 086

DOELSTELLING

IN 2022 ZIJN DE (SEMI)NATUURLIJKE LEEFGEBIEDEN VAN DE WILDE KAT HERSTELD EN BETER MET ELKAAR VERBONDEN, ZODAT DE POPULATIES IN DE EUREGIO MAAS-RIJN STABIEL BLIJVEN OF EROP VOORUITGAAN.

BELGIË

© TOMAS HULIK

WILDE SOORTEN

Partners Humboldt-universiteit van Berlijn

Duur 01/2020 - 12/2030

Bijdrage 2022:
€ 33 704

DOELSTELLING

TEGEN 2030 ZIJN VERSCHILLENDE EMBLEMATISCHE ZOOGDIEREN, WAARONDER DE LYNX, OPNIEUW GEVESTIGD IN BELGIË EN KUNNEN ZE EEN DUURZAME POPULATIE VORMEN.

HET 'GROENE HART VAN EUROPA'

Dit gebied in Centraal- en Oost-Europa, dat door WWF het 'groene hart van Europa' genoemd wordt, strekt zich uit van het Donaubekken tot de bergketen van de Karpaten. Je vindt er een aantal van de meest spectaculaire natuurlijke gebieden van Europa en enkele van de nog laatste grote oerbossen op ons continent. Twee derde van de Europese populaties beren, lynxen en wolven leven hier. Het gebied herbergt ook de meeste ongerepte rivieren en waterrijke gebieden van Europa. Denk bijvoorbeeld aan de Donaudelta waarin één van de grootste populaties steuren van de wereld leeft. Deze vissen bestaan al sinds mensenheugenis, maar zijn vandaag met uitsterven bedreigd.

3

GOEDE
GEZONDHEID
EN WELZIJN

6

SCHOON WATER
EN SANITAIR

12

VERANTWOORDE
CONSUMPTIE
EN PRODUCTIE

13

KLIJMAACTIE

14

LEVEN IN
HET WATER

15

LEVEN OP
HET LAND

HET GROENE HART VAN EUROPA - BOSNIË EN HERZEGOVINA, BULGARIJE, KROATIË, HONGARIJE, KOSOVO, NOORD-MACEDONIË, ROEMENIË, SERVIË, SLOWAKIJE, SLOVENIË, OEKRAÏNE

WILDE SOORTEN

BOSSEN

DOELSTELLING

DE WAARDEVOLLE NATUUR VAN HET 'GROENE HART VAN EUROPA' IS BESCHERMD EN VERBONDEN EN DE BEWONERS LEVEN ER IN HARMONIE MET DE NATUUR, MET INBEGRIJF VAN DE GROTE CARNIVOREN.

Partners WWF-CEE, WWF-Adriatische zee, WWF-Slowakije, WWF-Bulgarije, WWF-Roemenië, WWF-Oekraïne (besprekingen lopen), WWF-Hongarije

Duur Grote carnivorenprojecten: 07/2021 - 06/2026; Bosprojecten: 07/2018 - 06/2023

Bijdrage 2022: € 422 172

In Midden- en Zuidoost-Europa doen zich steeds meer conflicten tussen mensen en grote carnivoren voor. Factoren die deze conflicten in de hand werken, zijn de vernietiging en versnippering van leefgebieden (wegen, verstedelijking, landbouw enz.), verstoring door menselijke activiteiten (zoals toerisme, bosbouw enz.) en voedselproductie (onbeheerd vee enz.). Jagers beschouwen grote carnivoren bovendien vaak als concurrenten of als een bron van illegale inkomsten (jachttrofeeën, stroperij). Deze factoren dragen bij aan de bestrijding van beren, enerzijds als vergelding of om er financieel voordeel uit te halen. De landen in kwestie beschikken ook niet over betrouwbare handhaving, regelingen om schade te vergoeden en preventiemiddelen (afsluitingen, honden enz.). Wij willen oplossingen vinden om de impact van infrastructuur op de leefgebieden van wilde dieren te beperken en om conflicten tussen wilde dieren en mensen te verminderen.

Dat begint met het in kaart brengen van wildcorridors (en tussen) de Karpaten en de Dinarische Alpen en hun beheer te versterken. We pleiten er ook voor om met deze corridors rekening te houden bij de ontwikkeling van de betrokken sectoren (ruimtelijke ordening, transport, jacht enz.). We werken ook aan de opvolging van grote carnivoren en richten ons op acht pilootgebieden waarvan we voorbeeldlocaties willen maken. In het westen van de Balkanregio steunen we de ontwikkeling van opvang- en hulpcentra voor weesberen of beren die conflicten veroorzaken. We zetten ook meer in op de vervolging van stropers of personen die beren illegaal doden. Hiervoor werken we samen met jagers en andere betrokkenen om gevallen van stroperij te documenteren om meer druk uit te oefenen op de overheden om de wet toe te passen. Tot slot hebben we vijf kritieke gebieden in kaart gebracht waar zich conflicten tussen wilde dieren en mensen voordoen. Daar testen we een holistische aanpak uit om de conflicten zoveel mogelijk te beperken (afsluitingen, honden, dialoog, bewustmaking enz.).

RESULTATEN IN 2022

- In kaart brengen van cruciale ecologische corridors voor grote carnivoren.
- Publiceren en opstarten van actieplannen voor de corridors in de westelijke Karpaten.
- Het Forest Stewardship Council-areal (FSC) werd uitgebreid. In Slowakije zijn de FSC-normen in voorbereiding, in Bosnië en Herzegovina worden ze herzien en in Roemenië worden ze ingevoerd.
- Bulgarije heeft nog eens 400 ha oerbos beschermd; de opvolging van de al beschermde bossen toont aan dat het beschermingsbeleid goed wordt toegepast. Het berenreddingsteam heeft 11 afsluitingen geplaatst en 10 beren gered. Vanuit Griekenland werden drie berenwelpen overgebracht en uitgerust met een gps-halsband.
- Oekraïne: Nationaal SWIPE-rapport en in kaart brengen van misdaden tegen wilde dieren. Start van een telemetrische studie van grote carnivoren. Actieplan voor bizonnen. Aanleg van 35 beschermde gebieden voor oerbossen, samen goed voor meer dan 6000 ha. Ontwikkeling van een app om illegale houtkap op te sporen.

© NATUREPL.COM / ANGELO GANDOLFI / WWF

© WWF AUSTRIA - HANNES GREBER

DOELSTELLING

DIT PROJECT MAAKT DEEL UIT VAN DE ALGEMENE DOELSTELLINGEN VAN WWF-CEE OM 1,8 MILJOEN HA AQUATISCHE ECOSYSTEMEN LANGS DE DONAU EN ANDERE BELANGRIJKE RIVIEREN TE BESCHERMEN. CONCREET WILLEN WE CRUCIALE LEEFGEBIEDEN EN MIGRATIEROUTES VAN STEURSOORTEN IN DE DONAU IN DE BENEDENLOOP VAN DE RIVIER EN DE DNJESTR- EN DONAUDELTA BESCHERMEN EN ZO BIJDAGEN AAN HET HERSTELLEN VAN GEZONDE STEURPOPULATIES OP LANGE TERMIJN.

Partners WWF-CEE, WWF-Slowakije, WWF-Hongarije, WWF-Roemenië, WWF-Oekraïne, WWF-Bulgarije, WWF-Adriatische zee

Duur 02/2022 - 06/2025

Bijdrage 2022: € 189 871

Via het project LifeBoat werkt WWF samen met zijn partners om 1,6 miljoen gekweekte steuren vrij te laten in de Donau.

Het Donaubekken omvat uitgestrekte natuurgebieden waar buitengewone wilde soorten leven, van eendagsvliegen op de Donau tot statige pelikanen in de Donaudelta. Steuren zijn de sterkst bedreigde biologische groep op aarde. De benedenloop van de Donau is het laatste gebied op het continent waar ze 800 km kunnen migreren zonder obstakels tegen te komen. De rivieren en andere zoete wateren van het 'Groene Hart van Europa' worden echter ernstig bedreigd door de aanleg van voorzieningen voor de scheepvaart, de bouw van waterkrachtcentrales en baggeraars die aan zandwinning doen. WWF zet zich in om deze laatste broedplaatsen van de steur en de biodiversiteitshotspots in het Donaubekken te beschermen. Ons Donau-Zoetwater-programma bestaat uit twee complementaire delen: 'LIFEBoat' om de Donau-steuren te redden en 'Danube Threats' om projecten aan te pakken die een bedreiging vormen voor de biodiversiteitshotspots.

Bij het LIFEBoat-project werkt WWF samen met zijn partners om 1,6 miljoen jonge steuren die in een kwekerij zijn geboren, uit te zetten. WWF gaat zelf 900 000 jonge exemplaren uitzetten van drie steursoorten die in de Beneden-Donau voorkomen. Door vissers actief aan te moedigen om te voorkomen dat ze steuren als bijvangst in hun netten vangen en door samen te werken met de lokale overheden om toe te zien op de naleving van bestaande vangstverboden, zorgen we ervoor dat de uitgezette vissen vrij kunnen migreren. Het 'Danube Threats'-programma richt zich op specifieke bedreigingen, zoals rivierinfrastructuurprojecten op de Donau (Roemenië, Bulgarije, Hongarije) en op de rivier de Váh (Slowakije), waterkrachtprojecten in Oekraïne en Slowakije, de uitbating van de Iron Gates-dam op de benedenloop van de Donau, of het baggeren in het Bulgaarse deel van de benedenloop van de Donau, wat heel veel schade berokkent.

RESULTATEN IN 2022

- WWF-België is volop bezig met het opstarten van zijn werkzaamheden, maar onze partners hebben intussen wel al resultaat geboekt. Op voorstel van WWF heeft de Bulgaarse minister van Leefmilieu en Water officieel een nieuw deel van de Donau beschermd: Esetrite-Vetren. Deze zone omvat een cruciaal leefgebied voor verschillende ernstig bedreigde of kwetsbare vissoorten. Ze beslaat meer dan 288 hectare van de Donau, in de buurt van het dorp Vetren en het meer van Srebarna. Door deze bescherming worden activiteiten verboden die schadelijk zijn voor vissen en hun leefgebied, zoals baggeren en het winnen van grind voor de bouw, het lozen van onbehandeld water, het bouwen van technische waterbouwkundige werken en het verstoren van natuurlijke hydromorfologische processen.

AMAZONE- GEBIED

Stel je een brede, eindeloze rivier voor die door een imposant oerbos stroomt waar inheemse volkeren leven en die de prachtigste planten en meest kleurrijke dieren herbergt. Allemaal zijn ze afhankelijk van de natuurlijke rijkdommen van deze majestueuze habitat. En toch is dit idyllische en weelderige Amazonegebied nog nooit zo kwetsbaar en bedreigd geweest als nu.

© STAFFAN WIDSTRAND / WWF

RESULTATEN IN 2022

- De studie van de bovenloop van de Surinamerivier omvatte 800 000 hectare. 215 000 ervan bleek in slechte staat te verkeren. De studie vormt het uitgangspunt voor een geïntegreerde benadering van het gebruik van rijkdommen en van activiteiten om in het levensonderhoud te voorzien in het licht van inclusief bosbehoud.
- Samen met onze partners, waaronder het National Institute for Environment and Development in Suriname (NIMOS) hebben we formeel afgesproken om in Comaniekreek een pilotmijnproject op te zetten om vooral bij het winnen van goud de impact op het milieu te beperken.
- We werken aan een formele samenwerkings-overeenkomst om een kwikobservatorium op te richten. We zien nu al een uitbreiding van de universitaire capaciteit om gegevens te verzamelen en te analyseren, als aanvulling op de dataverzameling op de pilotsites. De voorlopige resultaten over de aanwezigheid van kwik in het milieu en onder de bevolking delen we binnenkort mee aan de betrokken gemeenschappen en partners.
- Bewustmakingsacties voor het behoud van de jaguar resulteerden in het maken van een gezamenlijk kunstwerk. Bovendien bevestigde de regering opnieuw haar belofte om de Roadmap 2030 voor de jaguar uit te voeren.

DOELSTELLING

IN 2022 WERD 1 MILJOEN HA VAN DE SOUTH SURINAME CONSERVATION CORRIDOR (SSCC) BESCHERMD EN WORDT HET GEBIED GEZAMENLIJK BEHEERD DOOR ZES GEËNGAGEERDE GEMEENSCHAPPEN EN SPECIAAL OPGELEIDE RANGERS.

* Bijdrage aan de doelstelling van WWF-Guyana's: behoud van een bosareaal van meer dan 85% en beperking van de ontbossingsgraad tot minder dan 0,1% per jaar door extra 10 miljoen ha in Zuid-Guyana te beschermen en/of duurzaam te beheren.

Partners WWF-Guyana's, Amazon Conservation Team (ACT) Suriname, Anton de Kom Universiteit van Suriname, Conservation International Suriname (CIS), Forest Stewardship Council (FSC), Green Growth Suriname, Natuurbeheer Suriname (NB), Neowild, Panthera, Stichting Bosbeheer en Bostoezicht Suriname (SBB), Tropenbos International Suriname

Duur 07/2017 - 12/2022

Bijdrage 2022: € 324 612

Suriname is één van de amper twee koolstofneutrale landen ter wereld. Het land heeft een buitengewone flora en fauna en een rijke inheemse cultuur. Zijn enorm bosareaal - 94% van het land is bebost - is een cruciaal leefgebied voor heel wat diersoorten, zoals de jaguar, de reuzenotter en het reuzengordeldier. De biodiversiteit en de inheemse gemeenschappen worden echter bedreigd door illegale goudwinning, klimaatverandering, stropertij, ontbossing, de sociale implosie van gemeenschappen en de recente ontdekking van grote oliereserves.

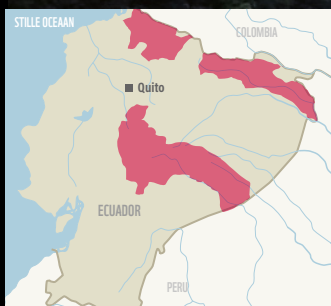
In 2022 waren we coördinator van een studie over de bovenstroom van de Surinamerivier om de nodige data te voorzien om het land op een duurzame manier te gebruiken, ten behoeve van de lokale gemeenschappen. We voerden ook acties en onderhandelden over de oprichting van een duurzame mijnsite in Comaniekreek. We gingen ook een samenwerking aan met de Alliance for Responsible Mining (ARM), het Institute for Research and Development (IRD), de University of Guyana (UG) en de Anton de Kom Universiteit van Suriname (ADEKus) om een kwikobservatorium op te richten.

Daarnaast werkten we ook volop verder aan het nationale jaguaronderzoek. We selecteerden studiegebieden en leidden lokale gemeenschappen op in het monitoren van jaguars, door met de steun van WWF opgestelde handleidingen. WWF en de Federation of Visual Artists in Suriname hebben ook samengewerkt met kinderen van tien scholen in Suriname om het bewustzijn over de bedreigingen voor de jaguar te vergroten. Tot slot organiseerden we in samenwerking met onze partners het eerste Nationale Jaguar Event in Paramaribo, waarop de minister van Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening aanwezig was.

© AVERY STOLTE WWF-ECUADOR

DOELSTELLING

TEGEN 2025 ZIJN MINSTENS 10 000 HA GEDEGRADEERDE GEBIEDEN EN PRIORITAIRE ECOSYSTEMEN HERSTELD.

* Dit is een doelstelling van WWF-Ecuador waaraan WWF-België bijdraagt.

Partners WWF-Ecuador, ALTROPICO, Universidad de las Americas (UDLA), Ecominga

Duur 01/2017 – 12/2026

Bijdrage 2022 :

€ 1 084 885 (€ 860 273 voor een project dat voor 80% gefinancierd wordt door de Belgische Ontwikkelings-samenwerking en voor 20% door donaties aan WWF-België; € 224 612 voor een project gefinancierd door donaties aan WWF-België)

Ecuador is een van de meest biodiverse landen ter wereld, de thuisbasis van jaguars, bergtapirs en poema's. Sinds mei 2022 zijn er twee nieuwe gebieden beschermd in het stroomgebied van de Pastaza-rivier.

Met project dat WWF België in Ecuador ondersteund willen we het welzijn bevorderen van inheemse volkeren en lokale gemeenschappen die afhankelijk zijn van tropische wouden en het zoet water in het Amazonegebied (Aguarico en Pastaza) en Chocó (Mira-Mataje). Dit gebeurt door veerkrachtige sociaalecologische systemen op te zetten die hen in staat stellen cruciale gebieden in stand te houden en te herstellen, zodat deze gebieden ecosystemendiensten kunnen leveren en de biodiversiteit in stand wordt gehouden. Verder versterken we ook de betrokkenheid van inheemse volkeren bij het territoriaal bestuur. Dit stelt hen in staat hun medeverantwoordelijkheid op zich te nemen voor het beheer en de bescherming van hun territorium. We organiseren ook educatieve acties en denkoefeningen over het behoud van natuurlijke rijkdommen en zien erop toe dat vrouwen en mannen een even groot aandeel hebben in de besluitvorming. Tot slot streven we ernaar dat de inheemse volkeren en lokale gemeenschappen duurzaam in hun levensonderhoud kunnen voorzien via productiesystemen waaraan geen ontbossing te pas komt (bijvoorbeeld door de productie van cacao en honing) en waar alle leden van de gemeenschap baat bij hebben.

De belangrijkste activiteiten van het voorbije jaar omvatten het vertrouwd maken van autochtone jongeren met geografische informatiesystemen (GIS) en het opleiden van juridische assistenten. De GIS-opleiding focust op het gebruik van apparatuur en programma's (GPS en ArcGis) en het maken van dronebeelden om ontbossing te voorkomen. De opleiding tot juridische assistent focust op de collectieve rechten van de autochtone bevolking en op bescherming tegen mijnbouw- en infrastructuurprojecten. Verder werd er ook een opleidingsprogramma gestart om animator te worden van educatieve initiatieven voor duurzame ontwikkeling. Het programma is bedoeld voor rangers, leerkrachten, personen actief bij maatschappelijke middenveldorganisaties enz.

Daarnaast organiseren we sinds kort ook expedities naar de rivieren Aguarico, Pastaza en Napo om na te gaan hoe het staat met vissoorten en hun ecosystemen. Daar nemen we weefselmonsters voor genetische barcode-identificatie en om zware metalen op te sporen. Waterstalen gebruiken we om soorten aan de hand van omgevings-DNA te identificeren.

RESULTATEN IN 2022

- 3456 ha privédomeinen in Río Zúñac (757 ha) en Cerro Candelaria (2699 ha) zijn officieel uitgeroepen tot beschermde privégebieden door het ministerie van Leefmilieu, Water en Ecologische Transitie.
- In de bufferzone van het Cuyabeno-reservaat garanderen in totaal 766 ha de connectiviteit van het overstromde bos dankzij de landbouw-beheerplannen van 21 gezinnen. De beschermde natuurgebieden zijn daar uitgebreid tot 297 ha oerbos (naast het programmagebied Socio Bosque: 451 ha) en 18 ha worden hersteld.
- 58 hectare zijn geïntegreerd in boslandbouwsystemen (cacao, koffie, fruitbomen enz.) in de landbouwgemeenschap '3 de Mayo'. In braakliggende gebieden of monocultuurzones werden planten aangeplant als herstelmaatregel.

© NICOLAS DE OLIVEIRA RIBAS / WWF-BRAZIL

De Pantanal, het grootste tropische wetland ter wereld, herbergt meer dan 4700 planten- en diersoorten. Van oktober tot maart stroomt het water langzaam, waardoor een ongeëvenaarde waterhabitat ontstaat.

Bosfragmentatie, het verdwijnen van leefgebieden en de toename van conflicten met mensen hebben een invloed op de jaguarpopulaties in Zuid-Amerika en vooral in de Chaco en Pantanal in Paraguay. Het Chaco-biosfeerreservaat en zijn ecoregio's ondergaan ingrijpende wijzigingen door veranderingen in het landgebruik en vooral door de uitbreiding van veeteelt. Secundaire activiteiten die verband houden met deze transformatie, zoals ontbossing om graasweiden te creëren, zorgen niet alleen voor nieuwe druk op de jaguarpopulaties, maar ook op hun prooien. Jaguars die vandaag noodgedwongen andere oorden moeten opzoeken, komen terecht in een vijandige omgeving. Met ons project willen we daarom bijdragen aan de bescherming en het behoud van deze emblematische soort en tegelijk de ecologische corridors tussen de beschermde gebieden van de Chaco uitbreiden. We zetten verschillende acties op om middenveldorganisaties te betrekken bij de conservatie van jaguars en om co-existentie op lange termijn mogelijk te maken.

Om die uitdagingen aan te gaan, hebben we contacten gelegd met lokale organisaties die acties opzetten om natuurlijke leefgebieden beter met elkaar te verbinden en om de jaguarpopulatie in Paraguay in stand te houden. Het gaat onder meer om opvolging, bewustmaking, onderzoek of het beheersen van conflicten tussen jaguars en mensen. We organiseerden met deze organisaties en met experts bijeenkomsten om van gedachten te wisselen en om informatie te delen over de jaguar in Paraguay en specifiek in het Chaco-biosfeerreservaat. We kochten technisch materiaal aan om jaguars op te sporen en te observeren. Het gaat onder meer om wildcamera's om de jaguar te volgen en om verrekijkers die van pas komen bij milieu-educatieve activiteiten.

DOELSTELLING

DE HUIDIGE DALENDE TREND IN DE POPULATIES VAN EMBLEMATISCHE SOORTEN IN PRIORITAIRE LANDSCHAPPEN VAN WWF-BELGIË OMKEREN.

Partners WWF-Paraguay, Guyra Paraguay, Wildlife Conservation Society (WCS), Facultad de Ciencias Exactas y Naturales (FACEN)

Duur 01/2022 - 06/2026

Bijdrage 2022:
€ 254 194

De Himalaya zijn niet één, maar een aaneenschakeling van parallelle bergketens. De regio is nat in het noorden en droog in het zuiden, en herbergt een heel diverse en emblematische fauna. De miljoenen mensen die er leven delen het gebied met tijgers, sneeuwluipaarden en Indische neushoorns.

RESULTATEN IN 2022

- Samen met teams van 'burgerwetenschappers' zijn we gestart met het volgen van sneeuwluipaarden die een halsband kregen.
- In het Shey Phoksundo National Park zijn we ook gestart met het volgen van prooien tijdens de winter.
- De teams in het park kregen een opfriscursus.
- In Phoksundo en Dho zijn er sinds de invoering van betere afsluitingen voor het vee geen grootschalige vormen van predatie op het vee gemeld.
- Met onze bewustmakingsacties over het omgaan met conflicten tussen wilde dieren en mensen bereikten we meer dan 1000 personen. We leidden ook jonge herders op om aanvallen van roofdieren te vermijden.
- We zetten bewustmakingsacties op om vrouwen bij de natuurbeschermingsprojecten te betrekken.

HIMALAYA - NEPAL

WILDE SOORTEN

De sneeuwluipaard (*Panthera uncia*) is een mysterieuze en bedreigde diersoort. Zijn aanwezigheid wijst nochtans op bloeiende hooggelegen ecosystemen. De sneeuwluipaard komt voor in een enorm groot, maar zeer versnipperd leefgebied in Centraal-Azië. In Nepal geniet de soort van de hoogste beschermde status, vastgelegd in de *National Park and Wildlife Conservation Act*. Om de bedreigingen voor de sneeuwluipaard aan te pakken, werkt WWF nauw samen met belangrijke spelers: de regering van Nepal, autochtone gemeenschappen en middenveldorganisaties.

Met de activiteiten in het kader van het project (opleiding, levering van uitrusting en veldstudies) streven we de volgende doelstellingen na: de wetenschappelijke opvolging van de sneeuwluipaard en het beheer van beschermde gebieden verbeteren; de institutionele capaciteit van bevoegde instanties versterken zodat ze zelf meer rekenschap kunnen afleggen; ervoor zorgen dat kwetsbare gemeenschappen toegang krijgen tot maatregelen om conflicten tussen wilde dieren en mensen te beperken en te voorkomen; de inkomstenbronnen van gemeenschappen diversifiëren en hen meer mogelijkheden bieden om hun rechten uit te oefenen.

DOELSTELLING

DE BEDREIGINGEN VOOR DE SNEEUWLUIPAARD IN NEPAL VERMINDEREN DOOR NAUW SAMEN TE WERKEN MET LOKALE GEMEENSCHAPPEN EN OVERHEDEN IN HET SHEY PHOKSUNDO NATIONAL PARK (SPNP).

Partners Nepal Buddhist Federation (NBF), Sowa Rigpa Association Nepal (SRAN)

Duur 06/2019 – 06/2022

Bijdrage 2022:
€ 64 000

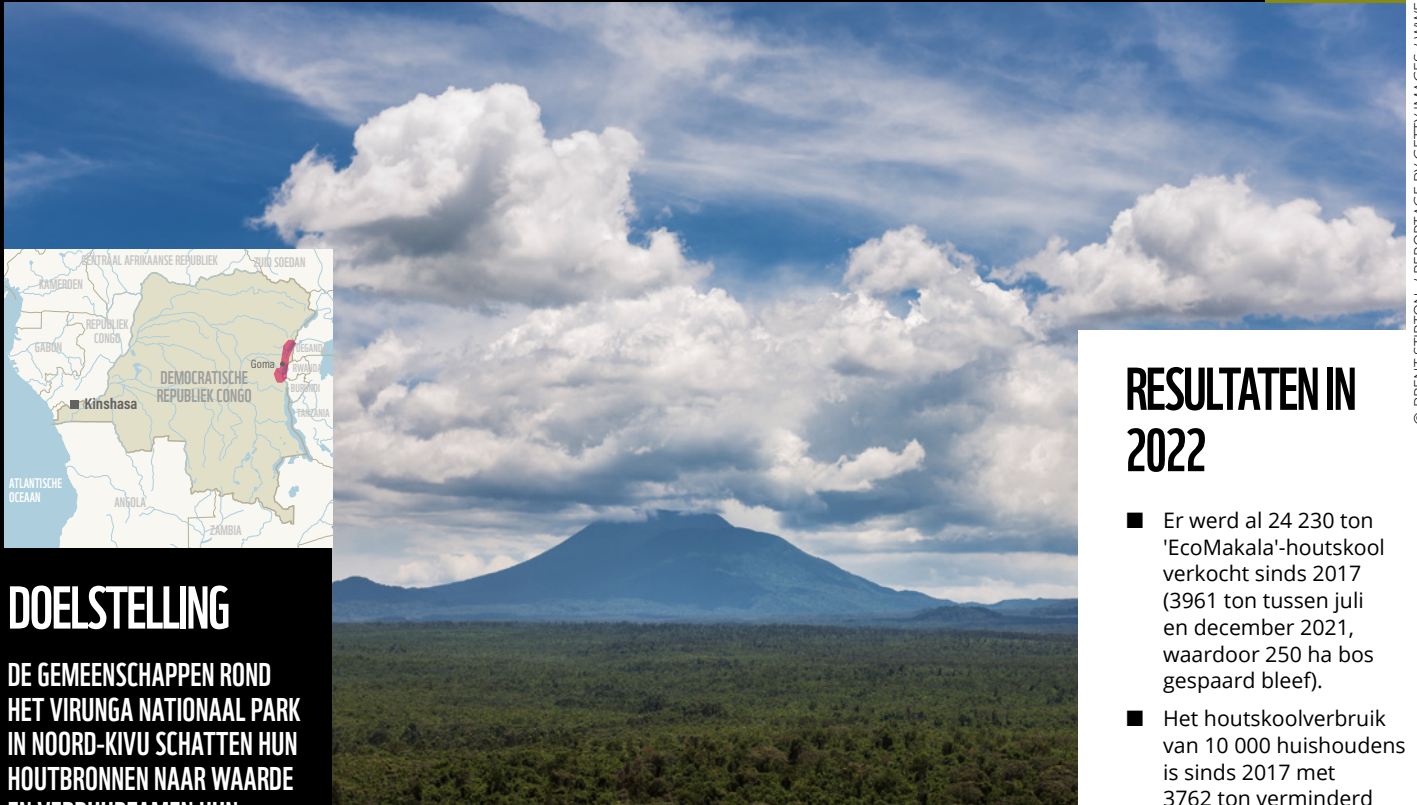

AFRIKAANSE GROTE MERENGEBIED

Het Grote Merengebied in Centraal Afrika omvat onder meer het oosten van de DRC, Rwanda en Oeganda. Omwille van zijn ligging boven de 1000 meter, heeft het gebied een gematigd klimaat en de indrukwekkende groene landschappen worden gekenmerkt door talrijke meren en vulkanen. De vruchtbare gronden gaan samen met een hoge menselijke bevolkingsdichtheid, en beschermde gebieden zijn bijzonder cruciaal voor het behoud van fauna, bossen en savannes – denk bijvoorbeeld aan het Virunga Nationaal Park. Ondanks herhaalde conflicten kan de regio getuigen van aanzienlijke successen op het gebied van natuurbehoud, waaronder de berggorilla, waarvan de aantallen blijven toenemen.

DOELSTELLING

DE GEMEENSCHAPPEN ROND HET VIRUNGA NATIONAAL PARK IN NOORD-KIVU SCHATTEN HUN HOUTBRONNEN NAAR WAARDE EN VERDUURZAMEN HUN GEBRUIK ERVAN, TEN VOORDELE VAN HUN ECONOMISCHE ONTWIKKELING EN WELZIJN.

Partners WWF-DRC

Duur EcoMakala-project: 01/2017 – 12/2026;
ProjectC2ARE2A: 01/2019 - 05/2022

Bijdrage 2022:

€ 493 237 (€ 449 674 voor het EcoMakala-project gefinancierd voor 80% door de Belgische Ontwikkelings-samenwerking en 20% door donaties aan WWF-België; € 43 563 voor het C2ARE2A-project, waarvan 90% afkomstig is van het Waals Agentschap Lucht en Klimaat (AwAC) en het Waals Gewest en 10% schenkingen aan WWF-België).

Het Virungapark, gelegen in de provincie Noord-Kivu, is het eerste nationale park op het Afrikaanse continent.

In het oosten van de DRC, aan de rand van het Virunga Nationaal Park dat wereldwijd bekendstaat om zijn biodiversiteit, zijn lokale gemeenschappen voor meer dan 90% van hun energievoorziening afhankelijk van hout. Ze gebruiken brandhout en 'makala' (houtschool in de plaatselijke taal), die ze meestal illegaal uit het park halen. Om de bevolking te ondersteunen en het Virungapark te sparen, hebben WWF en zijn partners het EcoMakala-project opgezet om duurzame houtschool te produceren.

Als onderdeel van dit project is de capaciteit van de coöperaties die deze duurzame houtschool ('EcoMakala') produceren het voorbije jaar uitgebreid. De productie en verkoop van betere fornuizen die tot 50% minder houtschool verbruiken dan traditionele exemplaren, worden ook via het Jiko Bora-netwerk ondersteund. We hebben daarnaast de gemeenschappen geholpen bij het uitwerken en uitvoeren van 'eenvoudige beheerplannen' voor hun bosbouwconcessies en met de ontwikkeling van bijteelt in herbeboste gebieden. We leidden ook 43 nieuwe mannelijke en vrouwelijke landbouwers op (392 sinds het begin van het project) en gaven hun het nodige materiaal om aan boslandbouw te doen.

RESULTATEN IN 2022

- Er werd al 24 230 ton 'EcoMakala'-houtschool verkocht sinds 2017 (3961 ton tussen juli en december 2021, waardoor 250 ha bos gespaard bleef).
- Het houtschoolverbruik van 10 000 huishoudens is sinds 2017 met 3762 ton verminderd dankzij de productie van 8750 verbeterde fornuizen (1491 in 2022) en de installatie van 32 installaties voor de productie van biogas. Hierdoor vermindert de ontbossing in Virunga en luchtvervuiling afkomstig van huishoudens.
- Plattelands-gemeenschappen verbeterden hun landgebruik. Sinds 2017 hebben ze 813 ha herbebost en 986 ha boslandbouwpercelen ingericht. De omschakeling op boslandbouwsystemen zal een positieve impact hebben op het leefmilieu (bodembehoud, biodiversiteit enz.), op de productiviteit (en dus voedselzekerheid) en op de houtproductie.
- Sinds 2017 hebben 4 gemeenschappen voor hun bossen wettelijk erkenning gekregen en werden 'eenvoudige beheersplannen' goedgekeurd.
- 482 bijenkorven leidden tot de productie en verkoop van 17 027 liter honing sinds 2017.

HET AFRIKAANSE GROTE MERENGEBIED - DEMOCRATISCHE REPUBLIEK CONGO, OEGANDA, RWANDA

WILDE SOORTEN

© EUSTRATE UZABABO/IGCP

DOELSTELLING

HET AANTAL WILDE BERGGORILLA'S IS STABIEL OF STIJGEND, EN IN GOEDE GEZONDHEID.

Partners IGCP (International Gorilla Conservation Program), een samenwerking tussen 3 ngo's, waaronder WWF

Duur 2021-2026

Bijdrage 2022:
€ 56 250

Het IGCP (International Gorilla Conservation Program) werd in 1991 in het leven geroepen om het behoud van berggorilla's en hun leefgebied in het *Virunga Bwindi Landscape* op lange termijn te verzekeren. Het wil verschillende actoren laten samenwerken in één natuurbehoudprogramma om de resultaten van het *Mountain Gorilla Project* en andere regionale initiatieven uit te breiden en te consolideren.

Dit jaar focussen we ons met onze werkzaamheden op het beperken van conflicten tussen mensen en wilde dieren. Het project richtte zich onder meer op het evalueren van de perceptie van gemeenschappen die in de grensoverschrijdende beschermde gebieden van Virunga en Bwindi leven en op het verbeteren van deze perceptie, door hen te informeren over de positieve effecten van de bescherming van gorilla's en de billijke verdeling van deze voordelen. We hebben rond de beschermde natuurgebieden ook gepeild naar de sociale impact en werk gemaakt van de implementatie van gecoördineerde plannen en verbeterde ecologische monitoring.

RESULTATEN IN 2022

- Uitvoering van relevante sociale evaluaties in Rwanda en Oeganda (maar niet in de DRC door de onveilige situatie) en opstellen van een actieplan om conflicten tussen mensen en dieren te beperken.

© BRENT STIRTON / REPORTAGE FOR GETTY IMAGES / WWF

CONGO- BEKKEN

Het Congobekken herbergt een verscheidenheid aan bossen, rivieren, bergen, savannes en moerassen. Het gebied wordt gekenmerkt door een indrukwekkende biodiversiteit: je vindt er meer dan 450 zoogdiersoorten en meer dan 1000 vogelsoorten! Bijna 80 miljoen mensen vinden er voedsel, water en onderdak. Jammer genoeg bedreigen de ongebreidelde ontbossing en ontginning van erts het welzijn van de inheemse bevolking en de diersoorten die er leven.

© BINCO/NIKLAS WEBER

In de Congolese bossen van Mai Ndombe leven bonobo's, maar ook dwergkrokodillen, buffels, bosolifanten, evenals vele vogels en talloze ongewervelde dieren in een relatief bewaard gebleven landschap.

In 2020 werd 1,31 miljoen hectare bos gekapt in de DRC, wat neerkomt op een CO₂-uitstoot van 854 miljoen ton of zevenmaal de uitstoot van België in 2019. Zwerflandbouw en houtskoolproductie zijn de belangrijkste oorzaken. Dit heeft gevolgen voor de biodiversiteit, voor het klimaat en voor de veerkracht van gemeenschappen, die afhankelijk zijn van de natuurlijke hulpbronnen die het bos biedt. Onze strategie om ontbossing tegen te gaan en het welzijn van plattelandsgemeenschappen te bevorderen, bestaat erin om gemeenschapsbosconcessies te creëren. De concessies worden voor eeuwig toegekend en moeten duurzaam worden beheerd. In de afgelopen jaren heeft WWF de oprichting en het beheer van acht gemeenschapsbosconcessies in Mai Ndombe ondersteund en een bonobo habituatieproject opgezet om zo het ecotoerisme te ontwikkelen. Vanaf 2022 starten we met een nieuwe fase. Die focust op twee grote gemeenschapsbosconcessies die deel uitmaken van 1200 km² bosgebied waar nog olifanten en bonobo's leven.

In dat kader voerden we samen met de ngo BINCO een biologische inventarisatie uit om de lokale biodiversiteit te documenteren. Tijdens deze inventarisatie hebben we drones uitgerust met warmtebeeldcamera's getest om de bonobos te tellen. We starten ook de herinrichting van de infrastructuur van de Malebo-basis om zo onderzoekers naar de regio te halen. Tot slot zijn we in dialoog gegaan met de betrokken gemeenschappen om hen vertrouwd te maken met de doelstellingen van het project en de rol van de verschillende betrokkenen.

RESULTATEN IN 2022

- BINCO-biologen detecteerden dankzij drones uitgerust met warmtebeeldcamera's voor het eerst bonobo's die in hun nesten slapen. Dit heeft belangrijke gevolgen voor de monitoring en het behoud van de soort.
- Dezelfde groep biologen registreerde 158 soorten vogels, 40 soorten reptielen en amfibieën, 27 soorten zoogdieren en een nog te bevestigen aantal ongewervelde soorten in het Malebo-gebied. Ze beschreven ook een nieuwe spinnensoort en het gebied lijkt nog veel meer soorten te herbergen die nog moeten worden geïnventariseerd.
- De gouverneur van de provincie Mai Ndombe ondertekende provinciale decreten voor de toewijzing van 13 gemeenschapsbosconcessies met een oppervlakte van 151 094 ha. WWF ondersteunde de gemeenschappen bij het opstellen en de opvolging van de aanvraagdossiers.
- Voor de uitvoering van de tweede fase hebben we een projectmanager aangenomen. Die heeft als prioriteit om open met de gemeenschappen te blijven communiceren en de grootst mogelijk transparantie te verzekeren wat de doelstellingen van WWF betreft, in overeenstemming met de noden van de gemeenschappen.

DOELSTELLING

TEGEN 2026 ZIJN MINSTENS 50 000 HA AAN GEMEENSCHAPSBOSCONCESSIES IN DE PROVINCIE MAI NDOMBE DUURZAAM BEHEERD EN DRAGEN ZE BIJ AAN HET VERHOGEN VAN HET WELZIJN VAN DE GEMEENSCHAPPEN.

Partners WWF-DRC, Mbou Mon Tour (lokale ngo), BINCO (Biodiversity Inventory for Conservation)

Duur 01/2017 - 12/2026

Bijdrage 2022:
€ 439 064 (€ 375 064 voor een project gefinancierd voor 80% door de Belgische Ontwikkelingssamenwerking en 20% door donaties aan WWF-België; € 64 000 voor een ondersteuningsproject gefinancierd door donaties aan WWF-België).

RESULTATEN IN 2022

- De gemeenschappen hebben dankzij visserijakkoorden exclusief toegang tot de Bokiba-rivier.
- Door stroperij in te dijken, stelden we een terugkeer van olifanten vast. Het stropen van chimpansees en krokodillen is volledig gestopt. Er zijn ook opnieuw buffels in de savannes gesignaleerd.
- In het National Park worden twee basissen gebouwd.
- We hebben een platform voor alle betrokkenen opgericht met een operationeel systeem om klachten in te dienen.
- 45 gemeenschappen werden geïdentificeerd en 32 van hen brachten het gebruik van natuurlijke hulpbronnen in kaart.
- Sleutelfuncties voor het beheer van het park zijn intussen ingevuld, waaronder een regeringsambtenaar belast met het handhaven van de wet.
- WWF International heeft de oprichting van een officieel kantoor in Congo-Brazzaville goedgekeurd, een noodzakelijke stap om het programma in het land efficiënt te kunnen doorvoeren.

DOELSTELLING

TEGEN 2030 ZIJN HET NTOKOU-PIKOUNDA NATIONAL PARK EN DE OMLIGGENDE GEBIEDEN SAMEN MET DE LOKALE GEMEENSCHAPPEN BEHEERD VOLGENS DE INTERNATIONAAL ERKENDE BESTE PRAKTIJKEN OM ZO BIJ TE DRAGEN AAN DE STABILISATIE OF UITBREIDING VAN DE POPULATIES OLIFANTEN, MENSAPEN EN NIJLPAARDEN EN ANDERE EMBLEMATISCHE SOORTEN VAN HET PARK (BOUVIERS RODE FRANJEAP, GRIJZE ROODSTAARTPAPEGAAI).

Partners WWF-Regio Afrika

Duur 03/2022 – 06/2025

Bijdrage 2022:

€ 102 540

Het Ntokou-Pikounda Nationaal Park (4272 km²) bestaat uit dichte bossen en moerassen die deel uitmaken van de veengebieden van het centrale Congobekken. Die staan bekend om hun enorme ondergrondse koolstofopslag. Dit nationale park herbergt uitzonderlijk veel laaglandgorilla's, een ernstig bedreigde diersoort, en chimpansees, bosolifanten en nijlpaarden. In 2015 werd in het park de uitgestorven gewaande Bouviers rode franjeapen (zie foto hierboven) herontdekt. In de districten Ntokou en Pikounda die aan het park grenzen, wonen ongeveer 7000 mensen (waarvan 800 afkomstig van inheemse bevolkingsgroepen). WWF ijvert voor een inclusief beheer van het Ntokou-Pikounda National Park. Het ondertekende een medebeheersovereenkomst met het ministerie van Bosbouw met als doel om in het park tot een inclusief beheer te komen in nauwe samenwerking met lokale gemeenschappen.

Dit ondersteuningsprogramma voor het Ntokou-Pikounda National Park ging in 2022 van start met het participatief in kaart brengen van het gemeenschappelijk gebruik van natuurlijke hulpbronnen, om de toegang tot deze hulpbronnen door de gemeenschappen te waarborgen. We droegen ook bij aan de beheerkosten van het Park.

MIOMBO- BOSSAVANNE

De Miombo-bossavanne strekt zich uit over een groot deel van Centraal- en zuidelijk Afrika. Het gebied is dunbevolkt en bestaat uit graslanden, bossavannes en dichter beboste gebieden. Het is cruciaal voor de bescherming van iconische soorten zoals de olifant, de neushoorn, de giraf en de leeuw. De bescherming van soorten en de bestrijding van stroperij en ontbossing zijn de belangrijkste uitdagingen in het gebied.

© MANA MEADOWS

RESULTATEN IN 2022

- **Liuwa Plain:** uit jaarlijkse tellingen blijkt dat de populaties stabiel zijn (cheeta, hyena, zebra) of toenemen (gnoe, leeuw). Het aantal gevallen van stroperij in het park blijft zeer laag (15 incidenten).
- 11 wilde honden werden overgebracht naar het **Liuwa National Park**. Hierdoor moesten 2381 honden die als huisdier werden gehouden, worden ingeënt tegen hondsdolheid. De wilde honden passen zich goed aan, slechts één teef werd door hyena's gedood.
- **Silowana:** Er zijn 6 afsluitingen met schrikdraad geplaatst om velden te beschermen tegen olifanten. 6 plekken werden beschermd door barrières te plaatsen tegen krokodillen en 2 weiden werden beschermd tegen leeuwen. 25 personen kregen een opleiding in het gebruik van een mobiele app om conflicten met wilde dieren te melden. De Human-Wildlife Conflict Guide is vertaald in de lokale taal Losi.
- **Sioma Ngwezi :** Jaarlijkse wildtelling door vrijwilligers uit de dorpen: 692 zoogdieren van 20 soorten werden gespot (resultaat vergelijkbaar met vorig jaar).

30% van het Zambiaanse grondgebied bestaat uit beschermde gebieden, waaronder 20 nationale parken. De vijf grote Afrikaanse roofdieren (leeuwen, luipaarden, hyena's, wilde honden en cheeta's) zijn daar nog in grote aantallen aanwezig. Zambia herbergt naast 22 000 olifanten ook de grootste nijlpaardenpopulatie van het continent. De steun van WWF-België via zijn partners WWF-Zambia en African Parks gaat voornamelijk naar het Liuwa Plain Nationaal Park en het Silowana-complex. Dat bestaat uit het Sioma-Ngwezi Nationaal Park en de omliggende wildbeheergebieden en maakt deel uit van de Kavango Zambezi Transfrontier Conservation Area (KAZA), het grootste grensoverschrijdende beschermde gebied in Afrika. WWF focust op het beheer van nationale parken, het ondersteunen van gemeenschapsgerichte initiatieven op het gebied van natuurbeheer, onderzoek en het verminderen van conflicten tussen mensen en wilde dieren.

Zo draagt ons project onder meer bij aan het opzetten van activiteiten die inkomsten genereren voor de zowat 15 000 mensen die in het Liuwa Plain park wonen. Die gemeenschappen doen aan duurzame visserij in het park en 1200 bijenkorven produceren honing die onder de noemer 'Liuwa Plain Honey' op de markt wordt gebracht. 219 dorpskinderen kregen ook een studietoelage. De capaciteit van de gemeenschapsinstellingen voor wildbeheer (in Mufulani, Sesheke en Lewanika) zijn versterkt. Tegelijk blijft het beperken van conflicten tussen mensen en wilde dieren de cruciale uitdaging rond het Sioma Ngwezi National Park, waar olifanten in het droge seizoen vertrekken om de wateren van de Zambezi op te zoeken. Daarom hebben we de corridors in kaart gebracht die de olifanten gebruiken en er bij de autoriteiten op aangedrongen om die corridors permanent te beschermen. Schrikdraden op zonne-energie werden aangebracht om velden te beschermen en elders werden afsluitingen geplaatst om het vee te beschermen tegen leeuwen. Tot slot doen we in samenwerking met het Zambia Carnivore Program aan ecologische monitoring van predatoren en herbivoren.

DOELSTELLING

TEGEN 2025 DOEN DE DIERENPOPULATIES HET OPNIEUW GOED IN DE NATIONALE PARKEN EN DE GEBIEDEN ONDER GEMEENSCHAPPELIJK BEHEER. IN DE NATIONALE PARKEN LIUWA PLAIN EN SIOMA NGWEZI EN DE OMLIGGENDE WILDBEHEERGEBIEDEN, ALSOOK IN EEN NIEUW OP TE RICHTEN GEMEENSCHAPPELIJK GEBIED IN HET DISTRICT CHAVUMA.

Partners WWF-Zambia, African Parks (Liuwa Plain)

Duur 01/2017 – 06/2025

Bijdrage 2022:
€ 362 542

RESULTATEN IN 2022

- In Majete zijn na een afwezigheid van meer dan 50 jaar opnieuw 6 wilde honden (3 reuen en 3 teven) uitgezet. Intussen zijn er al 6 pups in het reservaat geboren.
- In de 3 reservaten zijn de dierenpopulaties sinds het begin van ons engagement sterk toegenomen (2017): 1654 olifanten (+34%), 54 leeuwen (+391%), 29 cheeta's (+107%) en 55 neushoorns (+90%).
- Het aantal gevallen van stroperij blijft laag. Tijdens de 5 jaar van onze steun, werden in de 3 beschermde gebieden slechts één olifant en één neushoornkalf het slachtoffer van stropers. Valstrikken blijven echter een plaag in Liwonde, waar meer dan 5000 strikken zijn ontmanteld (tegenover 745 in Nkhotakota en 14 in Majete).
- 28 915 toeristen bezochten de reservaten (82% van het totaal in 2019, het jaar voor de COVID-pandemie). Het internationale toerisme is nog niet volledig hersteld, maar genereerde toch USD 644 930 aan inkomsten voor de parken (Majete 67%, Liwonde 33%, Nkhotakota 2%).
- De drie reservaten tellen 562 voltijdse en 1069 deeltijdse medewerkers. Het aantal deeltijdse medewerkers lag dit jaar hoger omdat na de doortocht van de cycloon Ana en enkele tropische stormen heel wat herstelwerk moest gebeuren.

In Liwonde National Park, in het dichtbevolkte Malawi, moet het park worden omheind om conflicten tussen mens en dier tot een minimum te beperken.

WWF helpt African Parks bij het beheer van de beschermde gebieden Majete, Liwonde en Nkhotakota om de dierenpopulaties daar te beschermen en uit te breiden. Deze reservaten zijn uitgegroeid tot een succesverhaal wat betreft natuurbehoud, goed beheer en samenwerking met lokale gemeenschappen. De landschappen zijn er zeer gevarieerd en er is een grote diversiteit aan soorten. Omdat Malawi echter een dichtbevolkt land is (170 inwoners/km²), moeten beschermde gebieden worden omheind om conflicten tussen wilde dieren en boeren te beperken. Het onderhoud, het herstel en de verbetering van de afsluitingen zijn belangrijke activiteiten.

Na de doortocht van de tropische cycloon Ana begin 2022 en andere stormen raakte de omheining rond het Majete-reservaat beschadigd. Ze moest op verschillende plaatsen worden hersteld, waardoor veel tijdelijke medewerkers moesten worden ingeschakeld. Gelukkig bleven de olifanten in het reservaat en was er geen toename van mens-dierconflicten. Als er olifanten zouden ontsnappen, moet een snelle respons ook verzekerd zijn. Daarom zijn dorpsbewoners opgeleid om uitbraken van wilde dieren zo snel mogelijk te melden. Daarnaast ondersteunen we educatieve initiatieven in de dorpen (414 studietoelages toegekend). Onze partner African Parks verleende noodhulp aan geïsoleerde dorpen tijdens de overstromingen.

DOELSTELLING

TEGEN 2022 KOMT ER EEN EINDE AAN DE STROPERIJ VAN CRUCIALE SOORTEN IN 304 000 HA BESCHERMD GEBIED IN MALAWI (MAJETE WILDLIFE RESERVE, LIWONDE NATIONAL PARK, NKHOTAKOTA WILDLIFE RESERVE). TEGEN 2022 IS DE POPULATIE VAN DE CRUCIALE SOORTEN IN DE 3 PARKEN TOEGENOMEN (X2 VOOR NEUSHOORNS, X3 VOOR CHEETA'S EN X4 VOOR LEEUWEN)..

Partners African Parks

Duur 07/2017 - 06/2022

Bijdrage 2022:

€ 300 000

MEKONG- REGIO

De Mekongregio is één van de rijkste gebieden ter wereld op vlak van biodiversiteit. Het gebied wordt doorkruist door rivieren, waaronder de machtige Mekongstroom, en talrijke bergen, tropische en droge wouden bepalen het landschap. Er leven duizenden soorten. De lokale bevolking is afhankelijk van de rijkdommen die de rivier en het omringende landschap hen bieden. De uitdaging bestaat erin het evenwicht te vinden tussen natuurbehoud en het welzijn van de lokale bevolking met hun steeds groeiende behoeften.

GROTE MEKONG - CAMBODJA; VLOEDBOSSEN VAN DE MEKONG

RESULTATEN IN 2022

WILDE SOORTEN ZOET WATER BOSSEN

DOELSTELLING

TEGEN 2026 NEMEN DE BEWONERS VAN DE VLOEDBOSSEN VAN DE MEKONG ACTIEF DEEL AAN DE BESCHERMING EN HET BEHEER VAN HUN GRONDGEBIED EN ZIJN HULPBRONNEN. HUN WELZIJN GAAT EROP VOORUIT DANKZIJ DUURZAME BESTAANSMIDDELEN EN LANGETERMIJNSVOORDELEN VAN ECOSYSTEEMDIENSTEN. HIERDOOR VERBETERT OOK DE SITUATIE VAN DE SLEUTELSOORTEN IN DEZE REGIO.

Partners WWF-Cambodja, FLO, CYN

Duur Project SCALE UP - gefinancierd door de Belgische Ontwikkelingssamenwerking: 01/2017 - 12/2026 Project Mekong 4 the People.

Bijdrage 2022: € 594 530 (€ 494 530 voor het project SCALE UP, voor 80% gefinancierd door de Belgische Ontwikkelingssamenwerking en voor 20% door donaties aan WWF-België; € 100 000 voor het project Mekong 4 the People dankzij donaties aan WWF-België, waaronder van het TELOS-fonds en de Koning Boudewijn Stichting)

Het landschap van de vloedbossen van de Mekong strekt zich ongeveer 180 km langs de Mekongrivier uit in de Cambodjaanse provincies Kratie en Stung Treng en herbergt een van de meest diverse ecosystemen ter wereld. Het is de thuishaven voor 411 soorten vissen, 281 vogelsoorten en 674 soorten vaatplanten. De geologische structuur maakt dit landschap tot een cruciaal leefgebied voor belangrijke soorten zoals de Irrawaddydolfijn. WWF en zijn partners kozen voor een multidimensionale aanpak om deze biodiversiteit te beschermen tegen landconversie en overexploitatie van rijkdommen. We werken hiervoor nauw samen met lokale gemeenschappen. Zo hebben we gemeenschappen geholpen om controle te krijgen over het beheer van hun land en hebben we lokale patrouilles vertrouwd gemaakt met het SMART-systeem om milieumisdrijven te bestrijden. Vissers kregen ook steun bij het opzetten van een netwerk voor de opvolging van dolfijnen. Leden van gemeenschappen hebben zich georganiseerd in 'Village Conservation Trainers' om bewustmakingscampagnes over allerlei milieukwesties op te zetten.

- Illegale houtkap en ontginning daalden respectievelijk met 16% en 28%. Ook illegale visserij nam lichtjes af.
- De gemeenschappen hebben beheerplannen uitgewerkt om bij te dragen tot het duurzame beheer van natuurlijke hulpbronnen.
- De resultaten die door vissers zijn verzameld, geven aan dat de Mekongdolfijnen in drie gebieden voorkomen. Dit is waardevolle informatie om bijvangst te verminderen.
- 14 'Village Conservation Trainers' bezorgden informatie over visserij aan meer dan 2500 mensen.

GROTE MEKONG - CAMBODJA; OOSTELIJKE VLAKTEN VAN CAMBODJA

WILDE SOORTEN ZOET WATER BOSSEN OCEAAN KLIMAAT

DOELSTELLING

TEGEN 2027 ZIJN DE DROGE BOSSEN IN HET LANDSCHAP VAN DE OOSTELIJKE VLAKTES VAN CAMBODJA BESCHERMD DOOR INNOVATIEF BEHEER VAN BESCHERMDE GEBIEDEN EN DOOR ACTIVITEITEN DIE PROCESNATUUR BEVORDEREN. DIT MOET LEIDEN TOT EEN TOENAME VAN DE POPULATIES VAN WERELDWIJD BEDREIGDE SOORTEN.

Partners WWF-Cambodja

Duur 01/2018 – 06/2022

Bijdrage 2022: € 1 083 262

De 14 000 km² grote wildreservaten van Srepok en Phnom Prich herbergen grote populaties bedreigde diersoorten, zoals de Aziatische olifant en de Siamese krokodil. Deze landschappen en de biodiversiteit die ze herbergen, worden geconfronteerd met ongekende bedreigingen, zoals stroperij, illegale houtkap en mijnbouw. WWF-Cambodja heeft zijn aanpak bijgesteld van een focus op de tijger naar een meersoortenprogramma gericht op de meest acute bedreigingen. Daarom breiden we de capaciteiten van de rangers uit en verbeteren we de planning van patrouilles. WWF werkt ook samen met leden van 18 'beschermde gemeenschapsgebieden' om illegale ontginning te bestrijden. Tot slot schatte een belangrijke studie de (sub) volwassen populatie Siamese krokodillen op 10 exemplaren.

RESULTATEN IN 2022

- Bij stropers werden 108 dieren in beslag genomen en weer vrijgelaten.
- De gemeenschappen die in en rond beschermde gebieden wonen, passen de wet beter toe en kunnen de autoriteiten ter verantwoording roepen.
- Een evaluatie bracht aan het licht dat de Srepok-rivier ideaal is om de populatie van de Siamese krokodil uit te breiden.

© SUPHISIT (AEATOM) JTVVIJAK

Het landschap van Dawna Tenasserim (DT) beslaat 178 896 km² aan weerszijden van de grens tussen Myanmar en Thailand. Het is de thuisbasis van 5 populaties tijgers en een dus belangrijk gebied voor het behoud van de soort. DT wordt echter door ontbossing bedreigd. De oorzaak: druk door uitbreiding van het landbouwareaal en houtontginning. Daarnaast zijn er nog andere bedreigingen zoals de versnippering van het bos, stroperij, illegale handel in wilde soorten en de aanleg van infrastructuur, zoals wegen en dammen. Ondanks deze bedreigingen zijn er tekenen die erop wijzen dat de Aziatische tijger- en olifantenpopulaties weer aangroeien, een gelegenheid om de trend daadwerkelijk te keren. Het programma dat WWF-België voor DT voorstelt, wordt op gecoördineerde wijze tussen Thailand en Myanmar uitgevoerd. Onze doelstellingen voor 2026 zijn: verbetering van de ecologische connectiviteit voor prioritaire soorten zoals tijgers en olifanten en behoud van de verplaatsingszones en leefgebieden van deze soorten; grotere tijgerdichtheid door de gestage toename van prooipopulaties in Thailand; einde van het stropen van olifanten en tijgers en het verminderen van de handel in prooien en producten van tijgers en olifanten; gemeenschappen betrekken bij het behoud van wilde soorten en het verminderen van conflicten tussen mensen en wilde dieren.

In Thailand werken we aan het opzetten van een vijfjarig partnerschap met het Department of National Parks om het aantal prooien in beschermde gebieden te vergroten. Er zijn plannen om in 2023 te beginnen met het uitzetten van Sambarherten. Er werden ook bijeenkomsten met verschillende betrokkenen in de Tenasserim-corridor georganiseerd. Door satellietbeelden te analyseren, konden we prioritaire gebieden voor natuurbehoud in kaart brengen. In Myanmar werd de Htee Ne Phaw-gemeenschap ondersteund bij het opzetten van een gemeenschapspatrouille om wilde dieren te beschermen. Deze aanpak, waarbij gemeenschappen op hun grondgebied worden betrokken, is zeer effectief en zal op grotere schaal worden toegepast.

RESULTATEN IN 2022

- WWF-Myanmar heeft een overeenkomst getekend met een natuurbeschermingsorganisatie uit de Karen-gemeenschap, de Southern Youth Organisation. Deze samenwerking is vooral gericht op het verbeteren van de bescherming van wilde soorten, zoals de tijger, en op het onderzoek naar en de opvolging van soorten, het vermijden van conflicten tussen mens en dier en het verwijderen van vallen in het zuiden van DT.
- WWF-Thailand is een hertenherintroductie gestart met twee fokcentra.
- Na overleg met lokale gemeenschappen ontwikkelde WWF een compensatieregeling om vee te vervangen dat ten prooi viel aan predatoren.

DOELSTELLING

TEGEN 2026 IS DE POPULATIECURVE VAN ICONISCHE SOORTEN OMGEKEERD EN DOEN DE BEDREIGDE ECOSYSTEMEN VAN DAWNA TENASSERIM HET BETER. DE TIJGERPOPULATIE VERTOONT TEKENEN VAN HERSTEL. HET AANTAL TIJGERS IN DE NATIONALE PARKEN VAN MAE WONG EN KHLONG LAN STIJGT VAN 0,3 NAAR 0,5 TIJGERS PER 100 KM².

Partners DNP (Departement of National Park), Southern Youth Organisation (SYO), Karen Forest Department (KFD), WWF-Thailand, WWF-Myanmar

Duur 01/2022 - 06/2026

Bijdrage 2022:
€ 182 374

MIDDELLANDSE ZEE

Met haar kustlengte van 46 000 km is de Middellandse Zee de grootste halfgesloten zee ter wereld. Ze grenst aan 24 landen en gebieden van Europa, Afrika en het Midden-Oosten. De natuurlijke en strategisch belangrijke regio speelt van oudsher een fundamentele rol in de ontwikkeling van de aangrenzende gebieden. De Middellandse Zee is een hotspot van biodiversiteit en huisvest meer dan 10 000 soorten en, op basis van de taxa, 4 à 18% van de tot op heden bekende soorten (waarvan een kwart enkel in deze regio voorkomt), terwijl de zee slechts 1% van het water op aarde bevat.

© MILOS BICANSKI / WWF-UK

RESULTATEN IN 2022

- Meer dan 2,2 miljoen mensen over de hele wereld ondertekenden de petitie van WWF voor een bindend verdrag om een einde te maken aan plasticvervuiling. Dit leidde tot een historisch akkoord dat in maart 2022 door 175 landen werd geratificeerd op de Milieuvergadering van de Verenigde Naties.
- Het WWF-initiatief Plastic Smart Cities (PSC) organiseerde in juni 2022 een eerste uitwisselingsbijeenkomst in Venetië. Dit maakte het mogelijk om het netwerk van mediterrane PSC-steden uit te breiden en om ideeën uit te wisselen over goede praktijken en mogelijkheden om steden, toeristische stakeholders en burgers meer inspanningen te laten leveren om het gebruik van plastic te verminderen, het afvalbeheer te verbeteren en dumping in de zee te voorkomen.
- In Turkije wordt een multifunctioneel voertuig getest door de informele sector die het straatafval inzamelt.

DOELSTELLING

TEGEN 2021 WERKEN DE INVLOEDRIJKSTE ACTOREN IN HET MIDDELLANDSE ZEEGEBIED EEN STRATEGIE UIT OM TEGEN 2030 ALLE VERVUILING DOOR MICROPLASTICS IN DE MIDDELLANDSE ZEE ONGEDAAN TE MAKEN.

Partners WWF-Middellandse Zee

Duur 01/2018 - 12/2022

Plasticvervuiling is een grote bedreiging voor het leven in zee en zijn kwetsbare ecosystemen. De Middellandse Zee heeft hier bijzonder veel last van. We willen een einde maken aan de vervuiling door wegwerplastic en steden rond de Middellandse Zee aanmoedigen om strikte regels te hanteren voor het beheer en het recycleren van afval. Daarom hebben we druk uitgeoefend op de landen rond de Middellandse Zee om zich aan te sluiten bij een wereldwijd verdrag over plastic. In Tunesië en Marokko blijven we sorteeracties op pilotsites uittesten. Samen met Ernst & Young Turkije hebben we in Turkije ook een nieuwe campagne gelanceerd voor het inzamelen en recycleren van plastic afval.

© NICOLE GODSIL/WWF GREECE

De visserij in de Middellandse Zee kampt met ernstige problemen door overbevissing. Goed medebeheer met de ambachtelijke vissersgemeenschappen is essentieel voor het beheren, bewaken en beschermen van beschermde mariene gebieden. Zo kunnen de vissers profiteren van grotere bestanden en meer rendement.

In Griekenland werd een ontwerpvoorstel voor een wettelijk kader voor medebeheer van de visserij afgerond en in april 2022 ingediend bij het ministerie van Plattelandsontwikkeling en Voedselvoorziening. In Turkije hebben de vissers van Mordogan deelgenomen aan het uitstippelen van een routekaart voor het beheer van beschermde mariene gebieden. In Albanië zal het systeem van subsidies aan de ambachtelijke visserij voortaan rekening moeten houden met een duurzaamheids criterium: de vermindering van de visserijdruk moet het mogelijk maken dat overbeviste bestanden zich herstellen. Daarnaast wordt een mobiele app getest voor het verzamelen van visserijgegevens en het beheer van kleinschalige visserij. Tot slot werd gestart met beleidswerk bij de Europese Unie, die een verdragspartner is van de Internationale Commissie voor het behoud van Atlantische tonijnen, om een voorstel tot wijziging van het herstelplan voor de zwaardvis in de Middellandse Zee te steunen. In Albanië zorgt een patrouillevaartuig nu voor een betere controle op illegale, ongemelde en ongeregelde visserij.

DOELSTELLING

VISSERS WORDEN ECHTE ACTOREN EN PARTNERS VOOR DUURZAME VISSERIJ, ZODAT DE VISBESTANDEN IN DE MIDDELLANDSE ZEE ZICH KUNNEN HERSTELLEN EN DE VISSERS MEER INKOMSTEN KUNNEN GENEREREN.

Partner WWF-Middellandse Zee

Duur 01/2018 - 12/2022

DOELSTELLING

TEGEN 2030 IS HET BIODIVERSITEITSBEHOUD IN HET RÉSERVE DE BIOSPHERE DES CÈDRES DE L'ATLAS OP REGIONALE SCHAAL VERBETERD.

Partners Een project geleid door Living Planet Marokko (LPM); in samenwerking met: Regional Direction of Water and Forests of the Middle Atlas (DREF MA); Ifrane National Park (PNI); Provincial Direction of Agriculture of Ifrane (DPA); Agricultural Development Agency (ADA); National Office of Agricultural Council (ONCA); Sebou Hydraulic Basin Agency (ABHS); Provincial Delegation of Tourism in Ifrane (DPT); Province of Ifrane; vertegenwoordigers van de Aït Idir Fraction; territoriale gemeente Daït Aoua

Duur 06/2022-12/2022 - pilootproject

Bijdrage 2022: € 50 000

Het behoud van de atlascederbossen, die onder andere berberapen (*Macaca sylvanus*) herbergen, is ook gunstig voor het behoud van de waterrijke gebieden die hiermee in verbinding staan.

Het behoud van de Atlas-bossen is onlosmakelijk verbonden met de beschikbaarheid en kwaliteit van water, vooral in het stroomgebied van de Sebou-rivier, die belangrijke steden zoals Fez van water voorziet. In samenwerking met Living Planet Morocco maken we werk van een nieuw natuurbehoudproject in het Réserve de Biosphère des Cèdres de l'Atlas. Het 133 000 ha grote doelgebied is de thuisbasis van zowat 75% van het wereldwijde bestand aan atlasceders (*cedrus atlantica*) die op de Rode Lijst van IUCN staan. Het gebied heeft ook een heel rijke biodiversiteit. Het levert water voor 8 rivieren en 15 wetlands. De waardevolle ecosystemen van dit biosfeerreservaat worden echter met meerdere ernstige bedreigingen geconfronteerd: overmatig oppompen van grondwater, overexploitatie van bossen, overbegrazing, vervuiling enz. Met dit pilootproject willen we dit biosfeerreservaat beter in stand houden door het land en water in het zuidelijke cederbos van Jbel Aoua duurzamer te beheren. In een eerste fase gaat het om pilootprojecten voor de aanleg van een duurzaam gepland bos en de ontwikkeling van een bosbouw-, landbouw- en veeteeltsector waar de lokale bevolking de vruchten van plukt.

VEERKRACHT- FONDS IN CRISISTIJDEN

Sinds 2020 maakt de wereld een reeks crisissen door die meestal rechtstreeks te maken hebben met de natuur: COVID-19, branden over de hele wereld, herhaalde overstromingen, sprinkhaneninvasies in Oost-Afrika enz. Vaak gaat alle aandacht naar het hoogtepunt van de crisis zelf. De dramatische nasleep kan echter heel lang blijven nazinderen. Volgens ons is het dus onze morele, maar ook onze economische en sociale, plicht om natuurbehoud zoveel mogelijk te ondersteunen, ongeacht of het om eigen of andermans projecten gaat. Door pragmatisch en flexibel te werk te gaan, willen we natuurbehoud een nieuwe invulling en draagwijdte geven, die meer voeling heeft met de realiteit op het terrein en meer op solidariteit is gebaseerd.

DOELSTELLING

ANDERE ORGANISATIES ONDERSTEUNEN BIJ HUN BESCHERMINGSPROJECTEN VOOR BEDREIGDE SOORTEN EN ECOSYSTEMEN, ZOWEL TIJDENS ALS NA EEN CRISIS.

Partners A rocha Ghana (Ghana); FPWC (Armenië); Nature SEYCHELLES (Seychellen); GMF (Kenia); ZCP (Zambia); WAG (Malawi); BIOMETEPE (Nicaragua); FUNDAECO (Guatemala), WWF-Peru (Peru)

Duur 10/2021 - 09/2022

Bijdrage 2022:
€ 917 916

Het Morges Manifesto, de oprichtingstekst van WWF, vermeldt "de inzet van het fonds om waardevolle organisaties te steunen die strijden om de wilde dieren van de wereld te redden". Daarom maken we werk van de oprichting van een veerkrachtfonds, dat tot doel heeft maximaal negen projecten van andere ngo's te financieren die hun werkzaamheden om soorten en/of ecosystemen te beschermen, beïnvloed zien door een specifieke crisis. We hebben dit fonds opgericht om deze ngo's te helpen de negatieve effecten van verschillende crisissen te bestrijden, met name de COVID-19-crisis en het inkomensverlies dat die in de toeristische sector heeft teweeggebracht. We stellen ook op wereldschaal vast dat verschillende budgetten voor natuurbehoud dalen. Onze projecten op het terrein, die van onze partners en meer in het algemeen onze sector, ondervinden daarvan vandaag de gevolgen. In heel wat gevallen zijn de nadelige effecten duidelijk en verliest de hele planeet erbij. Dit jaar wordt het budget van een miljoen euro van het veerkrachtfonds ingezet om projecten te ondersteunen in Armenië, Ghana, Guatemala, Kenia, Malawi, Nicaragua, de Seychellen, Peru en Zambia. Het doel van het fonds is het ondersteunen van de activiteiten van deze ngo's en het bereiken van natuurbehoudsdoelstellingen, zoals de betere bescherming van bossen en het terugdringen van stroperij en conflicten tussen mensen en wilde dieren.

De voorbije negen maanden hebben de negen organisaties al hun eerste acties doorgevoerd: van het plaatsen van afsluitingen tot de ontwikkeling van competenties door opleidingen. Ze organiseerden ook concrete acties voor de bescherming van luipaarden, leeuwen, wilde honden, schildpadden enz. In Armenië werden opleidingen gegeven over de monitoring van wilde soorten en over brandpreventie en in Ghana over beleidswerk en -technieken. Andere organisaties verbeterden hun opvolgingssystemen voor wilde soorten dankzij nieuwe wildcamera's en de aanschaf van hardwaresystemen en SMART-software.

RESULTATEN IN 2022

- Meer dan 40 000 ha bos is onder bescherming geplaatst.
- De opvoeding van belangrijke soorten zoals luipaarden, leeuwen en olifanten is verbeterd.
- De toename van conflicten tussen mensen en dieren en van stroperij is gestabiliseerd.
- Lokale gemeenschappen werden sterker betrokken bij natuurbeschermingsactiviteiten.

© WWF RUSSIA

DOELSTELLING

NOODHULP BIJ DE BOSBRANDEN.

Partners WWF-Griekenland, WWF-Turkije, WWF-Rusland, ngo ANIMA, WWF-Australië

Duur 08/2021 - 06/2022

Bijdrage 2022:
€ 324 190

In de zomer van 2021 woedden er almaar meer verwoestende branden rond de Middellandse Zee en in Siberië. In Griekenland, zoals in alle landen rond de Middellandse Zee, maken branden deel uit van de natuurlijke cyclus van bossen. De gevolgen van de klimaatcrisis en van het proces van homogenisering van bossen (door het verlaten van plattelandsgebieden en traditioneel gebruik van het bos) en de toename van raakvlakken tussen bos- en verstedelijkte gebieden (suburbanisatie, recreatieve activiteiten, transport enz.) leiden tot een verlenging van het bosbrandseizoen, een toename van hun incidentie en ernstigere en intensere megabranden.

In Griekenland, dat met deze situatie werd geconfronteerd, willen we vooral het aantal brandzones en de intensiteit van bosbranden verminderen door het algemene brandbeveiligingssysteem uit te breiden. We wijzen hierbij op de noodzaak van preventie en de implementatie van wetgeving met betrekking tot groepen vrijwilligers. Het is ook nodig om bosbrandstoffen beter te beheren en om te wijzen op het belang van gecontroleerde branden en de uitwerking van lokale brandbestrijdingsactieplannen. We hebben prioritaire locaties in kaart gebracht waar na een brand aan natuurherstel moet worden gedaan en we hebben geschikte soorten voor herbebossing voorgesteld. Tot slot steunen we de ngo ANIMA, die instaat voor het verzorgen van wilde dieren na een bosbrand, financieel.

In Siberië beslaat het netwerk van beschermde gebieden in Yakutia meer dan 50 miljoen ha. Langdurige periodes met extreme temperaturen (boven de 30°C of 40°C) speelden daar een belangrijke rol bij het ontstaan van branden. Door de extreem geïsoleerde en afgelegen ligging van de getroffen gebieden, ontwikkelden de branden zich tot megabranden voordat met de bestrijding kon worden gestart. De eenvoudige basisuitrusting die we ter beschikking stelden van plaatselijke rangers kan een groot verschil maken, net als de ondersteuning van systematische snelle respons.

In Australië hebben we, sinds de recordbosbranden van de winter 2019-2020, 177 lokale projecten ondersteund voor natuurherstel, preventie en de bestrijding van bosbranden (31 projecten zijn nog lopend).

RESULTATEN IN 2022

- In Griekenland zijn enkele veranderingen doorgevoerd waarvoor we bij de autoriteiten hebben gepleit: verhoging van het budget, introductie van nieuwe brandbestrijdingsmethoden, inzet van groepen vrijwilligers door de overheid, juridische ondersteuning van het pilootproject voor gecontroleerde branden van WWF-Griekenland enz.
- We hebben ook uitrustingen geleverd aan 50 teams van vrijwilligers en 93 groepen opgeleid via workshops (fondsenwerving, communicatie, administratie, preventie en bestrijding van bosbranden, herstel).
- WWF-Griekenland koos de regio van het Sounio National Park uit om te herstellen. Dit gebeurt in de herfst. WWF-Griekenland plant ook pilootproeven met alternatieve methoden voor het planten en zaaien van grootbladige planten.
- Onze lokale partner-ngo ANIMA verzorgde vorig jaar meer dan 6000 wilde dieren in nood.

BELEIDSWERK

De natuur biedt ons alle natuurlijke hulpbronnen die we nodig hebben om te leven. Als natuurbehoudsorganisatie ijvert WWF ervoor dat waardevolle ecosystemen goed beheerd en beschermd worden. Dat doen we door onze projecten op het terrein, dicht bij de wilde diersoorten en ecosystemen die beschermd moeten worden, maar ook door beleidswerk. WWF zet druk op beleidsmakers om een ambitieus klimaat- en milieubeleid te ontwikkelen en aan te nemen. Ons doel? Wetgeving die de biodiversiteit en het klimaat zo goed mogelijk beschermt en zelfs versterkt.

© 2019 STOCKMEDIASSELLER/SHUTTERSTOCK

DOELSTELLING

TEGEN 2030 IS DE VOETAFDruk VAN DE BELGISCHE VOEDSELCONSUMPTIE (VLEES EN VIS) OP DE NATUUR EN HET KLIMAAT GEHALVEERD.

Partners andere WWF-kantoren, AIESEC, Associação Natureza Portugal, Estonian Fund for Nature, Fundación Vida Silvestre Argentina; IMPAACTE (Inter-Environnement Wallonie, Greenpeace, Natagora, Nature & Progrès, WWF-België); Natuurpunt, Bond Beter Leefmilieu, Voedsel Anders

Duur 08/2021 - 06/2022

Voor de productie van ons voedsel zijn we afhankelijk van gezonde ecosystemen. Onze voedselsystemen leggen vandaag echter een enorme druk op de natuur en het klimaat. Het transformeren van deze systemen om ze duurzaam en veerkrachtig te maken, is een krachtige hefboom om een groot aantal DOD's (Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen) te bereiken. WWF-België zet zich dan ook in voor een duurzame voedseltransitie. Niet alleen het soort voedsel dat we produceren is belangrijk, maar ook hoe we het produceren en consumeren.

In dit verband is het GLB (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid) van de Europese Unie (EU) een essentiële hefboom voor de transitie naar duurzame voedselproductie in Europa. Tot nu toe ondersteunde het GLB echter vooral intensieve landbouw en veeteelt. Met zijn beleidswerk en communicatie wil WWF het GLB een richting uitsturen die gezonder is voor het milieu en de samenleving. Daarom hebben we bij de Waalse en Vlaamse administraties en ministeries van Landbouw en Leefmilieu gepleit om onze eisen voor het volgende GLB (2023-2026) te ondersteunen. Deze doelstellingen communiceren we ook via artikelen en persberichten. We hebben onze GLB-eisen ook in de No Nature No Future-campagne opgenomen (zie p. 51 en 56).

Een ander aspect van onze acties is de Eat4Change-campagne, een project rond consumptie. Ons gedrag heeft immers ook invloed op het voedselsysteem. Samen met andere WWF-kantoren streeft WWF-België ernaar om het bewustzijn en het engagement van jonge Europese burgers voor duurzamere consumptie te vergroten, vooral door 'minder maar betere' dierlijke producten te eten. In eigen land en daarbuiten zijn studies uitgevoerd over consumptiegewoonten en mogelijke veranderingen. Via sociale netwerken, activiteiten op scholen en WWF-Youth zetten we ook in op bewustwording en engagement (zie p. 54). We hebben ook contacten gelegd met producenten en distributeurs om mogelijke trajecten naar een duurzamer voedselsysteem te bespreken.

RESULTATEN IN 2022

- We hebben vruchtbare contacten gelegd met federale en regionale kabinetten, administraties en parlementsleden en er werd een hoorzitting georganiseerd bij de Waalse regering.
- 30% van de eisen die de IMPAACTE-coalitie formuleerde, werden opgenomen in het definitieve plan van Wallonië voor het GLB.
- Bijgewerkte Belgische versie van de WWF-viswijzer en opstart van een aanvullende website. Hoewel het probleem van overbevissing steeds erger wordt, importeert de EU drie keer meer vis dan ze exporteert. Slechts een paar soorten worden op grote schaal geconsumeerd in de EU, waardoor ze nog meer onder druk komen te staan. Met de WWF-viswijzer kan iedereen bewuste keuzes maken.

DOELSTELLING

TEGEN 2026 NEEMT BELGIË EEN LEIDENDE POSITIE IN VOOR STRIKTE REGELGEVING VOOR NATUURBESCHERMING EN -HERSTEL OP EUROPEES EN MONDIAAL NIVEAU.

Partners 4Sea (Natuurpunt, Greenpeace, Bond Beter Leefmilieu, WWF-België), WWF-EPO en andere Europese WWF-kantoren, KBIN, VLIZ, ILVO, Universiteit Gent, KUL, Belgian Offshore Platform.

Duur 01/2019 - 12/2022

Voor de Noordzee zijn tot op heden nagenoeg geen beschermings-, behouds- of herstelmaatregelen genomen, ondanks de eisen van de kaderrichtlijn 'Mariene Strategie'. Het ecosysteem van de Belgische Noordzee is er slecht aan toe en blijft blootgesteld aan potentieel destructief gebruik (visserij, zandwinning, militaire oefeningen enz.) in beschermde gebieden. Om de natuur in het Belgisch deel van de Noordzee te beschermen, moet een marien reservaat worden afgebakend (10% strikt beschermd gebied) en moeten projecten worden opgezet om grindbedden en natuurlijke kustlandschappen met kustconnectiviteit te herstellen. WWF ijvert voor een strenge wetgeving in beschermde gebieden van de Noordzee en voor de effectieve toepassing van de bestaande wetgeving. Hiervoor lobbyen we bij de betrokken federale administraties en kabinetten. We documenteren mazen in de milieuwetgeving en tekortkomingen bij het vervolgen van inbreuken en stellen regelgevende oplossingen voor. We pleiten ervoor om meer middelen te bestemmen voor het behoud en het herstel van het marien milieu. Daarnaast pleiten we er ook voor om milieuvorwaarden te hanteren bij de gunning van overheidsopdrachten voor infrastructuurwerken.

RESULTATEN IN 2022

- Start van de werkgroep Nature Inclusive Design (NID) voor de bouw van een energie-eiland.
- Reactie van 4Sea op de openbare raadpleging over offshore windenergie in de 'Prinses Elisabeth'-zone en een nota over milieuvorwaarden bij aanbestedingen voor infrastructuurwerken in de Noordzee.
- Bijdrage tot de Belgische visie op natuurherstel in de Noordzee.

DOELSTELLING

ALLE DIEPZEEIJNBOW IN INTERNATIONALE WATEREN STOPZETTEN TOT STRENGERE MILIEUNORMEN ZIJN GOEDGEKEURD.

Partners WWF-initiatief No Deep Seabed Mining, Deep Sea Conservation Coalition, Seas at Risk, Greenpeace, Pew, Bond Beter Leefmilieu, FairFin, 11.11.11, European Environmental Bureau, diepzeewetenschappers KBIN, Universiteit Gent, DOSI

Duur Loopt sinds 10/2015

Vlokreeft (*Stenopleustes latipes*), rustend op diepzeekoraal (*Paramuricea placomus*) - Trondheimsfjord, Noorwegen.

Diepzeemijnbouw zou onomkeerbare schade toebrengen aan de biodiversiteit in een van de laatste ongerepte leefgebieden op aarde, terwijl slechts enkele ondernemingen er baat bij hebben. Het standpunt van België, dat de exploratievergunning van de onderneming DEME-GSR steunt, is des te belangrijker omdat het in 2023 en 2025 lid is van het bestuur van de Internationale Zeebodemautoriteit (ISA) tijdens cruciale onderhandelingen. WWF vindt dat de exploitatie van de diepzeebodem niet mag worden toegestaan en dat er een moratorium moet komen. Daarom dringt WWF er bij de Belgische regering op aan om zich voor dit moratorium uit te spreken. Er worden rondetafelgesprekken georganiseerd met federale administraties en kabinetten, wetenschappers, de industrie en ngo's om een Belgisch standpunt te formuleren. We nemen ook deel aan besprekingen om tot een wetenschappelijke consensus te komen over de milieu-impact van diepzeemijnbouw. Verder pleiten we ook voor het goedkeuren van een bindend rechtsmiddel voor het behoud en het duurzame gebruik van gebieden die buiten de nationale jurisdicties gelegen zijn, in het kader van het UNCLOS-verdrag van de VN. Samen met andere stakeholders werken we tot slot aan de expertise om de transitie van België naar een circulaire deeleconomie te ondersteunen.

© FRANCOIS DE RIBAUCCOURT

RESULTATEN IN 2022

- De biodiversiteitscrisis is even urgent als de klimaatcrisis, ook al behoort ze nog niet tot de belangrijkste zorgen van de economische spelers. Daarom hebben we beslist om het programma Biodiversity in Action (BiA) op te zetten, geïnspireerd op het BACA-model. In eerste instantie willen we met dit programma het bewustzijn vergroten en ervoor zorgen dat belangrijke spelers mee aan de kar trekken, in afwachting van de invoering van SBT's voor de natuur.
- Op 30 juni 2022 telde BACA 100 leden (+96% sinds de oprichting van de Alliantie). Samen vertegenwoordigen deze organisaties 178.662 medewerkers en een jaaromzet van 51 miljard euro (of 5% van de Belgische economie). BACA is zo een van de grootste allianties ter wereld die werkt met SBT's om de uitstoot van bedrijven en organisaties te verminderen.
- 20 BACA-leden hebben zich verbonden tot het opstellen van SBT's en 41 hebben al gevalideerde SBT's. Op 30 juni had 50% van de BEL20-bedrijven gevalideerde SBT's of zich officieel geëngageerd om die uit te werken.
- 16 media berichtten over de eerste verjaardag van BACA en in de aanloop naar COP26 werden verschillende BACA-leden geïnterviewd over hun visie op de transitie naar koolstofneutraliteit.
- In juni bracht de start van het BiA-programma 48 deelnemers samen (uit de voedingsindustrie, de bouwsector, de energiesector enz.).

DOELSTELLING

TEGEN 2030 WORDEN NATUUR EN KLIMAAT ONDERSTEUND MET EEN GEPAST BELGISCH FISCAAL EN ECONOMISCH BELEID. OOK COMMERCIEËLE PRAKTIJKEN ZITTEN IN EEN EMISSIEREDUCTIE-TRAJECT DAT IN LIJN LIGT MET DE 1,5°C-DOELSTELLING EN MET DE BIODIVERSITEITSDOELSTELLINGEN.

Partners The Shift, Belgian Alliance for Climate Action (BACA), Klimaatcoalitie.

Duur BACA-project: 10/2020 - loopt; Project Biodiversity in Action: 01/2022 - loopt.

Op 10 oktober 2021 gingen 50 000 mensen de straat op om een sterker klimaatbeleid te eisen tijdens een klimaatmars die we samen met de Klimaatcoalitie hadden georganiseerd.

De impact van de klimaatverandering is nu al voelbaar. Om acties gericht op het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5°C te versnellen en tegen 2050 tot een klimaatneutrale samenleving te komen, ondersteunt WWF ondernemingen bij hun transitie naar CO₂-neutraliteit en adviseert het de Belgische overheden.

Met onze partner The Shift richtten we de Belgian Alliance for Climate Action (BACA) op. Daarin zitten ondernemingen, ngo's en universiteiten die ambitieuze maatregelen willen nemen om hun uitstoot van broeikasgassen te verminderen, aan de hand van wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen of Science Based Targets (SBT's) die door een onafhankelijke instantie werd gevalideerd. Naar aanleiding van de eerste verjaardag van BACA werd een evenement georganiseerd, in aanwezigheid van Sandrine Dixson-Declève (covoorzitter van de Club van Rome) en Peter Wittoeck (hoofd van de dienst Klimaatverandering van de FOD Volksgezondheid). Zij deelden hun kijk op klimaatacties en op de Europese Green Deal. Net voor de COP26 in Glasgow organiseerde WWF samen met de Klimaatcoalitie een mars met 50 000 deelnemers die een duidelijk signaal naar de autoriteiten stuurden: het is hoog tijd dat Belgische beleidsmakers hun beloftes omzetten in ambitieuze acties, in lijn met de 1,5°C-doelstelling van het Akkoord van Parijs. WWF en de andere leden van de Klimaatcoalitie hebben ook hun aanbevelingen formeel doorgestuurd naar België. Ter plaatse organiseerden WWF-België en WWF-India een evenement dat focuste op het belang van SBT's in de strijd tegen klimaatverandering en de rol van nationale allianties zoals BACA bij het bereiken van deze doelstellingen.

DOELSTELLING

TEGEN 2022 WORDT AL HET HOUT IN BELGIË VIA LEGALE KETENS AANGELEVERD EN IS HET VOOR 70% AFKOMSTIG UIT GECERTIFICEERDE BRONNEN. EIND 2022 NEMEN DE EUROPESE RAAD EN HET EUROPESE PARLEMENT EEN EUROPESE WET AAN DIE GARANDEERT DAT DE PRODUCTEN DIE OP DE EU-MARKT WORDEN VERKOCHT NIET GELINKT ZIJN AAN ONTBOSSING, CONVERSIE VAN ECOSYSTEMEN EN SCHENDING VAN MENSENRECHTEN.

Partners Vanaf januari 2022 wordt de Together4Forests-campagne gefinancierd door de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

Duur 2017 – 12/2022

Ontbossing en conversie van savannes en graslanden nemen aan een alarmerend tempo toe. Tussen 2015 en 2020 is naar schatting jaarlijks 10 miljoen ha ontbost (dit is driemaal de oppervlakte van België). Landbouw en veeteelt zijn verantwoordelijk voor bijna 90% van de wereldwijde ontbossing. De Europese Unie (EU) is de op één na grootste invoerder van producten gelinkt aan ontbossing. Nadat de Europese Commissie een wetsvoorstel lanceerde om de toegang voor producten die gelinkt zijn met ontbossing tot de EU-markt te verbieden, voerde WWF-campagne om niet-bosecosystemen in de wetgeving op te nemen. Deze werkzaamheden werden gecoördineerd door het European Policy Office van het WWF.

We onderhielden regelmatige contacten met experts en ministers van Landbouw en Leefmilieu in Wallonië, Vlaanderen, Brussel en op federaal niveau. We overtuigden Belgische ondernemingen om een verklaring te ondertekenen waarin 78 Europese ondernemingen pleiten voor een sterke Europese wetgeving om geïmporteerde ontbossing een halt toe te roepen. We organiseerden twee rondetafelgesprekken met vertegenwoordigers van ondernemingen (de pariteit van de sprekers werd gewaarborgd): één in Wallonië, in aanwezigheid van de ministers Willy Borsus en Céline Tellier; de andere in Vlaanderen. We voerden ook een studie uit die aantoonde dat de EU-wetgeving die soja 'zonder ontbossing of conversie' oplegt, slechts een beperkte impact heeft op de prijzen die Belgische consumenten en boeren betalen.

RESULTATEN IN 2022

- De federale regering heeft de oprichting goedgekeurd van een analysecentrum om de invoer van illegaal hout in België beter te bestrijden. Ze deed dit op basis van een aanbeveling van WWF, dat de aanwezigheid van veel illegaal hout in onze houten voorwerpen aan het licht had gebracht.
- 23 Belgische ondernemingen ondertekenden de Verklaring van de industrie, 12 namen deel aan een rondetafelgesprek en/of een video waarin Belgische ministers werden opgeroepen om te pleiten voor strenge regelgeving voor producten gelinkt aan ontbossing.
- WWF-België verzamelde 6720 handtekeningen met de twee petities van de Together4Forests-campagne die zich richtten tot Belgische en Europese ministers en parlementsleden.
- Minister Céline Tellier, die België vertegenwoordigde op de Raad van Europese ministers van Leefmilieu in 2022, pleitte voor een sterke wetgeving met regels voor niet-bosecosystemen, traceerbaarheid van producten en de bescherming van mensenrechten.

'Assises de la Forêt' in Wallonië

Waalse bossen kampen met heel wat uitdagingen (klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit). Minister Céline Tellier stelt voor om een Regionaal Bosplan op te stellen om de strategische krachtlijnen voor de bossen van morgen te definiëren. WWF-België neemt actief deel aan dit overleg. Tijdens het virtuele startcongres in februari 2022 sprak Daniel Vallauri, bosexpert van WWF-Frankrijk, over de rol van biodiversiteit als 'drijvende kracht' voor levende bossen.

© K. KRISHNASAMY / TRAFFIC

DOELSTELLING

DE GEORGANISEERDE MISDAADNETWERKEN DIE BETROKKEN ZIJN BIJ DE HANDEL IN WILDE DIEREN, HOUT EN AFVAL EEN HALT TOEROEPEN.

Partners Coördinatie: Franse Nationale Gendarmerie, vertegenwoordigd door OCLAESP (Office central de lutte contre les atteintes à l'environnement et à la santé publique); partners: TRAFFIC, Spaanse Guardia Civil, Italiaanse Carabinieri, Hongaarse politie, Voorzitterschap van de gendarmerie van Slowakije, IFAW, WWF-Frankrijk, WWF-Hongarije

Duur 12/2021 – 12/2023

Vogelmarkten in Jakarta, Indonesië zijn geïdentificeerd als plaatsen waar vogels illegaal verkocht worden.

Milieucriminaliteit, zoals de handel in wilde dieren, hout en afval, is een van de meest winstgevendende grensoverschrijdende criminele activiteiten en een bedreiging voor de biodiversiteit, de veiligheid, de ontwikkeling en de menselijke gezondheid. Criminele netwerken benutten legale kanalen zoals verkoop via digitale en sociale mediaplatformen, vervoer per boot, vliegtuig of koerier en kapitaaloverdracht via banken. De handelaars zien milieudelicten als activiteiten met een laag risico en een hoog rendement, die zelden en enkel licht wordt bestraft. Als plaats van herkomst, bestemming of doorvoer ligt hier een belangrijke taak voor de EU weggelegd. Ze heeft dan ook van de illegale handel in wilde soorten en hout een van de tien prioriteiten gemaakt in haar strijd tegen de georganiseerde misdaad. Een andere belangrijke doelstelling is de bestrijding van financiële criminaliteit.

WWF neemt in het kader van het UNITE-project deel aan onderzoeks- en opleidingsacties om de agentschappen te steunen die de wet op het gebied van milieucriminaliteit moeten handhaven. Het gaat meer bepaald om onderzoeksrapporten over financiële misdrijven gelinkt aan de handel in wilde soorten, aanbevelingen om de handel in wilde soorten op het internet te bestrijden, opleidingen van agenten en openbare aanklagers op het gebied van financieel onderzoek. WWF staat ook de particuliere sector bij (financiën, digitaal, logistiek) in de strijd tegen de handel in wilde soorten, door die te wijzen op de risico's die aan deze activiteiten zijn verbonden en hoe ze zich ertegen kan wapenen. Het UNITE-project omvat ook acties op het terrein om criminele bendes op te sporen en te ontmantelen.

Het SWIPE-project wil criminaliteit tegen wilde soorten indijken door de EU-wetgeving te verbeteren en te handhaven. De doelstellingen zijn: een degelijke databank opbouwen in 11 landen in Europa; de kennis en capaciteit van rechtshandhavers vergroten; 10 miljoen Europese burgers bereid vinden om deze strijd te steunen; het beheer, de opvolging en de evaluatie verzekeren om de doelstellingen te halen en veilig te stellen.

RESULTATEN IN 2022

- Er werden opleidingen 'cyberpatrouillieren' georganiseerd.
- WWF-België nam deel aan een EUROPOL-operatie om vermoedelijke gevallen van natuurscriminaliteit op het internet op te sporen.
- Alle relevante sectoren hebben samen een technologiewerkgroep opgericht (wetshandhaving, bedrijfsleven, ngo's, academici, particuliere ontwikkelaars).
- **SWIPE-project**
 - De grootste databank over natuurscriminaliteit in Europa (11 landen) is opgezet en zal als referentie dienen.
 - De geanalyseerde gegevens werden gedeeld met CITES, de EU-commissie, Life-projecten enz.
 - Op nationaal en internationaal niveau zijn aanbevelingen gedaan.
 - De COVID-19-crisis heeft ons duidelijk gemaakt dat de handel in wilde soorten ook een bedreiging vormt voor de gezondheid van de mens (zoönosen).
 - Een campagne bereikte 65 miljoen mensen, wat erop wijst dat het grote publiek zich schaarde achter het opdrijven van de strijd tegen milieucriminaliteit.

© 2019 ALVIS DADZIS/SHUTTERSTOCK

DOELSTELLING

TEGEN 2026 SPEELT BELGIË EEN LEIDENDE ROL BIJ HET ONTWIKKELEN VAN STERKE REGELGEVING VOOR NATUURBESCHERMING EN -HERSTEL OP EUROPEES EN MONDIAAL NIVEAU.

Partners Natuurpunt, BOS+, Natagora, Greenpeace Belgium, Bond Beter Leefmilieu, Canopea, WWF-EPO, ClientEarth, IEB, EEB, BirdLife

Duur Biodiversiteitscoalitie: Begin: 11/2020 - heden; Europese Natuurherstelwet: 02/2022 - heden; No Nature No Future: 07/2021 - heden

De zeer slechte staat van natuurlijke ecosystemen is een groot probleem in Europa en België. Het behoud en de bescherming van intacte ecosystemen volstaat niet langer om het verlies aan biodiversiteit een halt toe te roepen: we moeten ook dringend werk maken van 'natuurherstel' en ecosystemen in slechte staat proactief aanpakken. De afgelopen tien jaar is er op dit vlak echter te weinig gebeurd. De wereldwijde biodiversiteitsdoelstellingen voor 2020 en de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020 omvatten een vrijwillige verbintenis om 15% van de aangetaste ecosystemen te herstellen. Die belofte is niet nagekomen. De EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 biedt echter een nieuwe kans, door wettelijk bindende hersteldoelstellingen voor te stellen in een Europese natuurherstelwet. WWF roept de lidstaten op om een ambitieuze wet te steunen en de uitvoering ervan tot een prioriteit te maken. We zijn hierover besprekingen met de stakeholders gestart.

Tegelijk zijn we actief in de Biodiversiteitscoalitie. Dat is een groep ngo's die hun krachten bundelt om te lobbyen bij de Belgische autoriteiten om de neerwaartse trend in biodiversiteit te keren en de voetafdruk van België op de biodiversiteit op mondiaal niveau aan te pakken. WWF stond aan de wieg van deze coalitie en pleitte er bij federale en regionale administraties en kabinetten voor om onze eisen voor te leggen in het kader van de biodiversiteitsstrategie na 2020. We werken ook mee aan de uitwerking van het standpunt van de Biodiversiteitscoalitie over het engagement van de EU voor beschermde gebieden.

De biodiversiteitscrisis spaart België niet. De overstromingen van juli 2021 waren een duidelijk teken hoe belangrijk het is om de natuur haar rol te laten spelen om extreme gebeurtenissen te vermijden. We willen specifiek dat de Waalse regering een ambitieus beleid voert om de regulerende functies van de natuur te herstellen via gezonde ecosystemen (vernieuwde waterlopen, wetlands, landbouw met meer respect voor de natuur enz.). Daarom hebben we in september 2021 de campagne 'No Nature No Future' gelanceerd en hebben we samen met andere ngo's een gezamenlijk manifest gepubliceerd. In maart 2022 analyseerden we de aanbevelingen van het Waalse parlement over de overstromingen.

RESULTATEN IN 2022

■ Biodiversiteitscoalitie :

- Er zijn contacten gelegd met federale en regionale kabinetten, administraties en parlementsleden.
- De coalitie werkte mee aan de uitwerking van regionaal en federaal beleid (zoals de: 360° Biodiversiteitsstrategie van Wallonië, het advies over biodiversiteit van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling).

■ Natuurherstelwet van de EU:

- Sinds juni 2022 vonden er gesprekken plaats met politieke leiders en administraties op basis van de WWF-briefing.
- Het wetsvoorstel werd op 22 juni door de Europese Commissie gelanceerd.

■ No Nature No Future:

- 25 000 personen ondertekenden het manifest.
- De aanbevelingen van het Waalse parlement (maart 2022) met betrekking tot overstromingen zijn deels in lijn met het manifest.

TOGETHER POSSIBLE!

Samen met individuen en gemeenschappen, bedrijven en overheden ijvert WWF voor de bescherming en het herstel van natuurlijke habitats, de stopzetting van de achteruitgang van wilde soorten, en het verduurzamen van onze productie en consumptie.

DE JONGSTE GENERATIES VOOR EEN LEVENDE PLANEET

WWF-België maakt kinderen en jongeren warm voor de bescherming van onze mooie biodiversiteit en voor de strijd tegen de klimaatverandering. We bieden hun een brede waaier aan activiteiten aan zodat ze al vanaf jonge leeftijd mee in actie kunnen komen! We voorzien scholen van lesmateriaal en geven er workshops rond verschillende thema's, en we organiseren educatieve wedstrijden. Onze Rangerclub, met 6000 rangers van 6 tot 12 jaar oud, organiseert allerhande acties en stimulerende activiteiten in het hart van de natuur. En met ons WWF Youth Team-programma ondersteunen we jongeren tussen 16 en 25 jaar oud in hun projecten voor een duurzamer België. Ten slotte zijn we ook aanwezig op allerlei festivals en evenementen om de jeugd te sensibiliseren rond duurzame voeding in het kader van het internationale programma Eat4Change.

© WWF-BELGIUM

© FRANÇOIS DE RIBAUCCOURT

September 2021

Meer dan dertig scholen hebben deelgenomen aan de klimaatworkshops (10-14 jaar) die we samen met klimatologen van de universiteiten van Antwerpen en Luik hebben georganiseerd. In die workshops maken de leerlingen zich op om heuse klimaatexperts te worden! Met behulp van wetenschappelijke experimenten ontdekken ze wat de oorzaken van de klimaatveranderingen zijn en welke impact die hebben op onze planeet.

Met de steun van:

Oktober 2021

Op 23 oktober 2021 hebben WWF-België en de jongeren van de Youth Awards deelgenomen aan de 'Back To The Climate'-mars van de Klimaatcoalitie. We kwamen in de eerste plaats op straat voor onze toekomst, maar ook om de hoop levend te houden, want elk tiende van een graad telt in de strijd tegen de opwarming van de aarde!

© WWF-BELGIUM

© WWF-BELGIUM

Augustus 2022

Door de pandemie hebben we er even op moeten wachten, maar eindelijk kon je op festivals en andere evenementen in België weer terecht bij de stand van de Rangerclub. We vertellen al wie het horen wil wat graag hoe beestig en wild het eraan toegaat bij de Rangerclub! Op het Festival des Solidarités trakteerden we ook de al wat oudere bezoekers op nieuwtjes over onze jongerenprojecten en de campagne Eat4Change.

Juli 2022

Elke zomer wordt het aanbod aan Rangerclubkampen alleen maar groter. Zo vond je ons deze zomer niet alleen terug in België, maar ook in Oostenrijk! Rangers kunnen kiezen voor een kamp met of zonder overnachting, en ook de oud-Rangers waren welkom op het jongerenkamp (tot 16 jaar). Op elk kamp ontdekken ze nieuwe dingen over WWF en de lokale fauna, en leren ze wat ze zelf kunnen doen en hoe ze heuse natuurbeschermers kunnen worden.

© WWF-BELGIUM

© WWF-BELGIUM

© WWF-AUSTRIA

© WWF-BELGIUM

November 2021

In november hebben 46 jongeren uit heel Europa en Zuid-Amerika deelgenomen aan de Youth Summit in Brussel. Ook vier leden van de Youth Awards van WWF-België waren er op de afspraak. Tijdens de top, die door het Europees beleidsbureau (EPO) van WWF was georganiseerd, werd drie dagen lang gefocust op de nieuwe EU-wet tegen ontbossing en op de campagne Together4Forests. Daarmee kregen de jongeren meteen ook de kans om zich te verdiepen in de Europese politiek en om 40 leden van het Europees Parlement te laten weten hoe zij tegenover dit nieuwe wetsvoorstel staan.

December 2021

In december maakten we een winterse uitstap naar het Zwin Natuur Park aan zee om er vogels te kijken. Het Zwin is een heus paradijs voor vogels die houden van natte pootjes, zoals steltlopers en eenden. En des te meer in de winter! Het was een regenachtige dag, maar dat kon de vele avontuurlijke gezinnen niet tegenhouden om samen met de vogelkenners dit mooie stukje natuur te verkennen. Maar liefst 70 rangers en hun gezin waren op post.

Januari 2022

In januari was het team van Bgang, laureaat van de Youth Awards 2021, in het kader van het Europese project Eat4Change de eregast op Cook4Change! Het internationale online-evenement werd ontwikkeld op het platform i-Eat4Change met als doel aan te tonen dat koken op basis van plantaardige eiwitten makkelijk, leuk en vooral superlekker kan zijn. De deelne(e)m(st)ers vonden het geweldig om zo een nieuwe manier van koken te ontdekken!

Februari 2022

In het kader van het internationale project Eat4Change hebben onze gemotiveerde animatoren meer dan 50 workshops rond duurzame voeding gegeven aan leerlingen van 15 jaar en ouder. Het doel? De jongeren sensibiliseren en tot actie aanzetten!

© FRANÇOIS DE RIBAUCOURT

© WWF-BELGIUM

© WWF-BELGIUM

Juni 2022

De eerste editie van de Youth Awards kreeg haar beslag in juni 2022. Alles samen zijn zes projecten tot een goed einde gebracht dankzij de toewijding van deze jongeren (16 tot 25 jaar) die maar al te goed beseffen dat de klimaatverandering nu plaatsvindt! Het is een woelig jaar geweest, en omdat we hen wilden bedanken, hebben we hun nog wat meer kicks bezorgd tijdens een dagje in een boomklimpark. Dat was voor de lichte van 2021 meteen ook de gelegenheid om kennis te maken en gedachten uit te wisselen met de nieuwe jongeren van de Youth Awards 2022. Veel succes!

Mei 2022

In het kader van de slamwedstrijd 'Visie op de Toekomst' hebben we de leerlingen van het 4e tot het 7e middelbaar gevraagd stil te staan bij de huidige toestand en de toekomst van onze planeet. En we hebben meer dan 240 slams ontvangen! Gedeclameerde teksten, gedichten en liedjes. Daaruit hebben we twaalf winnende groepen geselecteerd in het Frans en het Nederlands. In mei konden de jongsten een professionele video inblikken, terwijl de oudsten hun slam in de studio van NRJ mochten opnemen!

April 2022

In de lente trokken we met onze Rangers een volledig weekend de natuur in. We leerden hoe we kunnen overleven in het bos, en we hebben de mouwen opgestroopt en ons ontpopt als heuse milieuactivisten! Tijdens een oriëntatiewandeling waren de Rangers niet te stoppen. Dit mooie weekend is veel te snel voorbijgevlogen!

Maart 2022

Onze gloednieuwe pedagogische tool rond biodiversiteit zet leerlingen van 6 tot 12 jaar oud ertoe aan zich te verdiepen in de ongelooflijke diversiteit aan dieren, planten en ecosystemen op aarde. De tool omvat zowel een video, waarin Miero de miereneter de leerlingen meeneemt op een ontdekkingsreis om hen de diversiteit aan organismen en ecosystemen te laten ontdekken. Gratis te downloaden op:

IN ACTIE VOOR EEN LEVENDE PLANEET

WWF-België kan rekenen op de financiële steun van 115 000 Belgen om zijn terreinprojecten te verwezenlijken. Heel wat andere sympathisanten steunen de bewustmakingscampagnes met hun handtekening of engagement. We geven je alvast een overzicht van die acties.

HET MANIFEST 'NO NATURE, NO FUTURE'

**NO NATURE
FUTURE**

MANIFESTE POUR LA NATURE
COMME SOLUTION CLIMATIQUE

Het Manifest 'No Nature, No Future' werd op het einde van de zomer van 2021 boven de doopvont gehouden, toen België getroffen werd door rampzalige overstromingen en

we brutaal met de nieuwe realiteit werden geconfronteerd: de klimaatverandering treft ons nu al met volle kracht, en België is niet klaar om de gevolgen ervan het hoofd te bieden. Voor het 'Manifest voor de natuur als klimaatoplossing', hebben we de krachten gebundeld met de experts van de ngo Natagora en de vzw IEW (Inter-Environnement Wallonie, intussen omgedoopt tot Canopea). Met het manifest, waarin we tien concrete en onmiddellijk toepasbare eisen hebben gebundeld, richten we ons tot de Waalse overheid. De natuur kan namelijk een essentiële rol spelen in het omgaan met extreme klimaatomstandigheden ... op voorwaarde dat we die natuur beschermen. Daartoe moeten we een betonstop invoeren, de landbouw hervormen en de natuur haar regulerende krachten teruggeven. Meer dan 25 700 mensen hebben het Manifest ondertekend en zo onze eisen kracht bijgezet.

© YAKA PLANTER

EEN FONDS VOOR DE NATUUR IN BELGIË

De natuur die ons omringt heeft onze hulp nodig, en projecten zijn vooral succesvol als ze gedragen worden door de lokale bevolking. En daarom heeft WWF het 'Fonds voor natuur bij ons' in het leven geroepen. Met het fonds willen we initiatieven steunen van verenigingen en burgers die zich inzetten voor de bescherming van de natuur in België. In totaal hebben we 47 laureaten geselecteerd. Ze hebben elk een bedrag van 2500 tot 5000 euro ontvangen waarmee ze hun project konden verwezenlijken of uitbreiden. Hun acties zijn uiteenlopend: een voedselbos, kajakken voor een proper kanaal, de oprichting van een beverreservaat ... Uit al die projecten spreekt een grote creativiteit om de huidige uitdagingen het hoofd te bieden, die gaan van vervuiling en droogte tot duurzame landbouw en bescherming van de biodiversiteit.

#TOGETHER4FORESTS

Met de campagne Together4Forests ijveren we voor een ambitieuze wetgeving tegen de ontbossing die het gevolg is van de import naar de Europese Unie. Dit is een unieke gelegenheid om niet alleen de tropische wouden, maar ook de savannes, graslanden en waterrijke gebieden te redden, en tegelijkertijd de klimaatverandering tegen te gaan. Meer dan 160 ngo's bundelen sinds 2020 de krachten om druk uit te oefenen op de sleutelmomenten in de politieke onderhandelingen. Dit jaar heeft WWF-België met tal van acties zijn gemeenschap gemobiliseerd. Zo is er een bewustmakingsvideo gedraaid, vestigt een enorme muurschildering in het hart van de Europese wijk de aandacht op de vernietiging van de natuurlijke ecosystemen, en zijn er 2250 e-mails verzonden naar de betrokken ministers. Een ambitieuze wet is ondertussen afgesproken.

© SEPPONET

ONZE MENSEN

WWF heeft het geluk te kunnen rekenen op getalenteerde en gepassioneerde mensen die zich dagelijks inzetten voor een wereld waarin de mens in harmonie leeft met de natuur.

Aantal voltijdsequivalenten

Administratie

9,11

Fondsenwerving

8,97

Natuurbehoud

38,24

Totaal 56,32

ONZE FILOSOFIE ALS WERKGEVER

WWF zorgt ervoor dat zijn medewerkers en medewerksters kunnen werken in een organisatie waar respect, diversiteit, rechtvaardigheid en competentie centraal staan in de beslissingen die hen aangaan.

WWF-België hanteert een coherent, motiverend, rechtvaardig en transparant loonbeleid in lijn met onze waarden en de markt, aangevuld met een pakket extralegale voordelen. We besteden ook bijzondere aandacht aan onze loonpolitiek: in 2022 bedroeg de verhouding tussen het hoogste en het laagste loon binnen de organisatie 3,96.

Gelijke kansen en gendergelijkheid staan op alle niveaus centraal binnen de organisatie. Onze terreinprojecten, lobby- en sensibilisatie-activiteiten komen zowel ten goede aan vrouwen als mannen en dragen bij tot gendergelijkheid.

WWF-België volgt een strikt beleid op het gebied van preventie van en onderzoek naar fraude en corruptie, en het signaleren en openbaar maken van belangenconflicten.

MOED

Onze acties getuigen van moed. We werken aan verandering wanneer dat nodig is, en we stimuleren mensen en instanties om de grootste bedreigingen voor de natuur en de toekomst van onze planeet aan te pakken.

SAMENWERKING

Door de kracht van gemeenschappelijke actie en innovatie bereiken we resultaten die in verhouding zijn met de uitdagingen waar we voor staan.

RESPECT

We hechten grote waarde aan de stem en kennis van de lokale gemeenschappen en inheemse volkeren waar we mee samenwerken, en ijveren ervoor om hun recht op een duurzame toekomst te garanderen.

INTEGRITEIT

We passen de principes die we van anderen verwachten, ook zelf toe. We handelen op een integere, verantwoordelijke en transparante manier, en laten ons hierbij leiden door feiten en door de wetenschap. Zo vergaren we nieuwe inzichten en blijven we evolueren.

STRATEGISCHE LEIDING

Gedreven door hun passie voor de natuur, stellen de bestuursleden van WWF hun ervaring en verschillende competenties (natuurbehoud en -bescherming, fondsenwerving, communicatie, bedrijfsbeheer ...) op vrijwillige basis ter beschikking van onze organisatie. Ook de toegang tot hun professionele netwerk vormt een waardevolle troef voor WWF: relaties met de overheid en beleidsinstanties, de privésector, potentiële partners, de media...

In België wordt WWF vertegenwoordigd door drie vzw's:

- WWF-Belgium, dat WWF vertegenwoordigt op het Belgische grondgebied
- WWF-Vlaanderen
- WWF-Belgique Communauté francophone

Deze drie entiteiten zijn door het ministerie van Financiën erkend als instellingen die recht geven op een belastingvermindering voor ontvangen giften. Deze drie juridische entiteiten functioneren als één operationele entiteit. Hun activiteiten en rekeningen worden geconsolideerd in dit jaarrapport.

In 2021 maakten de volgende personen deel uit van de bestuursorganen. Ze voeren hun mandaat onbezoldigd uit.

	WWF-Belgium	WWF-Vlaanderen	WWF-Belgique Communauté francophone
Voorzit(s)ter	Roseline C. Beudels Jamar de Bolsée	Yan Verschueren	Alain Peeters
Erevoorzitter	Ronald Biegs		
Vice-voorzit(s)ter	Paul Galand, Yan Verschueren	Karine De Batselier	Paul Galand
Penning-meester(es)	Helga Van der Veken	Chris Tijsebaert	
Andere bestuursleden	Marianne Claes, Johan Coeck, Herman Craeninckx, Manoël Dekeyser, Sabine Denis, Roland Moreau, Alain Peeters, Guido Ravoet	Lode Beckers, Gil Claes (membre honoraire), Johan Coeck, Carl Craey, Chris Tijsebaert, Martine Van Audenhove, Helga Van der Veken, Ludo Vandewal, Janine van Vessem	Roseline C. Beudels-Jamar de Bolsée, Virginie Hess, Jean-Marie Postiaux, Jessica Nibelle

De ambassadeurs en ambassadrices van WWF-België zijn personen met een verschillende achtergrond. Zij hebben zich bereid verklaard om hun talent en hun ervaring ten dienste te stellen van WWF en om aandacht te vragen voor het belang van onze missie.

Onze ereambassadrice HKH Prinses Esmeralda van België.

Michèle Aerden, Pierre-Olivier Beckers, Iwan Bekaert, Pierre-Alexandre Billiet, Chantal Block, Brigitte Boone, Alfred Bouckaert, Robert Bury, Johan Cattersel, Ingrid Ceusters-Luyten, Régine Claeys, Thierry Claeys Bouuaert, Jean-Pierre Coene, Bruno Colmant, Michel Czetwertynski, Scarlett de Fays, Bernard de Gerlache de Gomery, Jacques de Gerlache, Edward De Jaegher, Eric De Keuleneer, Mary Ann del Marmol, Philippe Delusinne, Cathy Demeestere, Bart De Smet, Diane de Spoelberch, Godefroid de Woelmont, Muriel Dhanis, Eric Domb, Mia Doornaert, Antoine Duchateau, Paul Dujardin, Cedric du Monceau, Jean-Louis Duplat, Jean-Pierre Dutry, Amid Faljaoui, Alain Godefroid, Baudouin Goemaere, Dirk Haesevoets, Roger Heijens, Paul Gaspard Jacobs, Gijsbreght Jansen, Tshibangu Kalala, Robert Kuijpers, Philippe Lambrecht, Henry le Grelle, Florence Lippens, Chantal Lobert, Xavier Magnée, Pierre Mahieu, Michel Malschaert, Jan Meyers, Werner Murez, Eric Neven, Mary Pitsy oude Hendrikman, Theo Peeters, Francis Rome, Sonja Rottiers, Catherine M. Sabbe, Eric-Emmanuel Schmitt, Filip Segers, Johan A.C. Swinnen, Rik Torfs, Michel Troubetzkoy, Herman Vandaele, Carlo Vandecasteele, Micheline Vandewiele, Hugo Vanermen, André Van Hecke, Thierry van Mons, Christian Verschueren, Anne Vierstraete, Johan Vinckier, Pascal Vrebos, Serge Wibaut, Véronique Wilmot, Hans Wolters, Kathelijn Zwart, Victor Zwart.

WWF-België dankt al deze personen die zich inzetten voor zijn missie, in het bijzonder onze ereambassadrice HKH Prinses Esmeralda van België voor haar inzet en enthousiasme om onze organisatie te steunen.

ONS SOCIAAL BELEID

Natuurbehoud moet voordelen inhouden voor iedereen – ook voor de plaatselijke bevolking. Enkele van de grootste successen die WWF dit jaar behaalde, zijn het resultaat van samenwerkingen met lokale gemeenschappen en inheemse volkeren. Die samenwerkingen hebben het mogelijk gemaakt om praktische oplossingen te vinden opdat mens en natuur samen floreren. Ons beleid en onze procedures, voor een deel geïntegreerd in het Raamwerk van sociale en milieubeschermingsmaatregelen van WWF, leveren een institutioneel mechanisme voor het beheer van de ecologische en sociale risico's die zijn verbonden aan het werk van WWF. De volgende beleidsmaatregelen maken integraal deel uit van onze projecten op het terrein en van ons beleidswerk op regionaal, nationaal en internationaal vlak.

- **Rechten van inheemse volkeren en natuurbehoud:** in 1996 publiceerde WWF de beginselverklaring over inheemse volkeren en natuurbehoud. Deze verklaring weerspiegelt onze inzet om het recht van inheemse volkeren om controle uit te oefenen over hun grondgebieden, territoria en natuurlijke hulpbronnen, en om er de beheer- en bestuursystemen op te zetten die het meest geschikt zijn om hun cultuur en sociale behoeftes te respecteren. Het Raamwerk voor natuurbehoud en mensenrechten van WWF beschrijft de inzet van WWF om de mensenrechten te respecteren en te promoten als onderdeel van onze natuurbehoudsinitiatieven. We doen er alles aan om ervoor te zorgen dat gemeenschappen die mogelijk worden getroffen door natuurbeschermingsinterventies hun rechten begrijpen, naar behoren worden geraadpleegd over de mogelijke gevolgen van de interventie, en deelnemen aan de besluitvorming.

© SHUTTERSTOCK / SURYA99 / WWF

- **Het beleid van WWF rond armoede en natuurbehoud** beschrijft de inzet van WWF voor een benadering van natuurbehoud die de allerarmsten ten goede komt.
- **Het genderbeleid van WWF** beschrijft de inzet van WWF voor gendergelijkheid en tegen genderdiscriminatie. De promotie van gendergelijkheid is een essentieel onderdeel van duurzame ontwikkeling en doeltreffend natuurbehoud en maakt integraal deel uit van onze missie, die erin bestaat erover te waken dat de natuurlijke hulpbronnen van onze planeet rechtvaardig worden verdeeld.
- Onze **procedure voor het oplossen van klachten** maakt het mogelijk om de bekommernissen te ontvangen en te beantwoorden van partijen die betrokken zijn bij natuurbehoudsactiviteiten die door WWF ondersteund worden. WWF verbindt zich ertoe om erover te waken dat er meldings- en antwoordsystemen worden opgezet voor, en gecommuniceerd worden naar de gemeenschappen. Zo kunnen zij hun bekommernissen over de mogelijk negatieve impact van ons werk of van dat van onze partners meedelen, en kan WWF die bekommernissen behandelen, evalueren, en indien nodig zijn acties aanpassen.
- Ons beleid rond de **rechten van kinderen** beschrijft de inzet van WWF om het recht van kinderen op bescherming te respecteren. Alle kinderen, waar ze ook wonen en onder welke omstandigheden dan ook, hebben het recht om beschermd, gevoed en vrij te zijn van alle vormen van geweld, misbruik, verwaarlozing, mishandeling en uitbuiting, zoals bepaald in het 'Verdrag inzake de rechten van het kind'. WWF is verantwoordelijk voor het verhinderen van fysiek, seksueel en emotioneel misbruik en mishandeling door zijn werknemers en anderen waarvoor het verantwoordelijk is, zoals partners, bezoekers van bedrijfsruimten of vrijwilligers.

Meer informatie: www.wwf.be/nl/sociaal-beleid

DE BELANGRIJKSTE SCHAKEL IN DIT VERHAAL? U!

Op de voorgaande bladzijden las u wat u hebt mogelijk gemaakt. **Onze welgemeende dank aan:**

- onze **donateurs en donatrices** die ons de broodnodige en zeer gewaardeerde financiële steun verlenen (4/5 van onze opbrengst!) waarmee we een groot deel van onze projecten en campagnes financieren;
- onze **partners**, die ons financieel steunen of wiens expertise onontbeerlijk is voor de realisatie van onze projecten;
- onze **institutionele partners**, dankzij wiens steun – in de vorm van subsidies – we veel van onze projecten kunnen uitvoeren;
- het steeds toenemende aantal **sympathisanten** die onze missie verspreiden via allerhande sociale media;
- de **vrijwilligers en vrijwilligsters** die ons uit de nood helpen op kantoor en tijdens evenementen;
- onze **fondsenwervers en -werfsters** die door weer en wind nieuwe donateurs en donatrices werven;
- al diegenen die aan de toekomstige generaties denken door WWF in hun **testament** op te nemen.

Dankzij jullie steun – in welke vorm dan ook – kunnen we onze projecten verder ontwikkelen en vorm geven. Het is een investering op lange termijn die ons beleidsteam en onze teams op het terrein toelaat om echt het verschil te maken.

WIJ KUNNEN ONZE DONATEURS & DONATRICES, ERFLATERS & ERFLAATSTERS, PARTNERS, LEDEN, VRIJWILLIGERS & VRIJWILLIGSTERS, SYMPATHISANTEN, WERVERS & WERFSTERS ... DUS NIET GENOEG BEDANKEN. SAMEN LUKT HET ONS: TOGETHER POSSIBLE!

Onze leden en donateurs:

████████████████████	2020 : 134.000
████████████████████	2021 : 130.000
████████████████████	2022 : 115.000

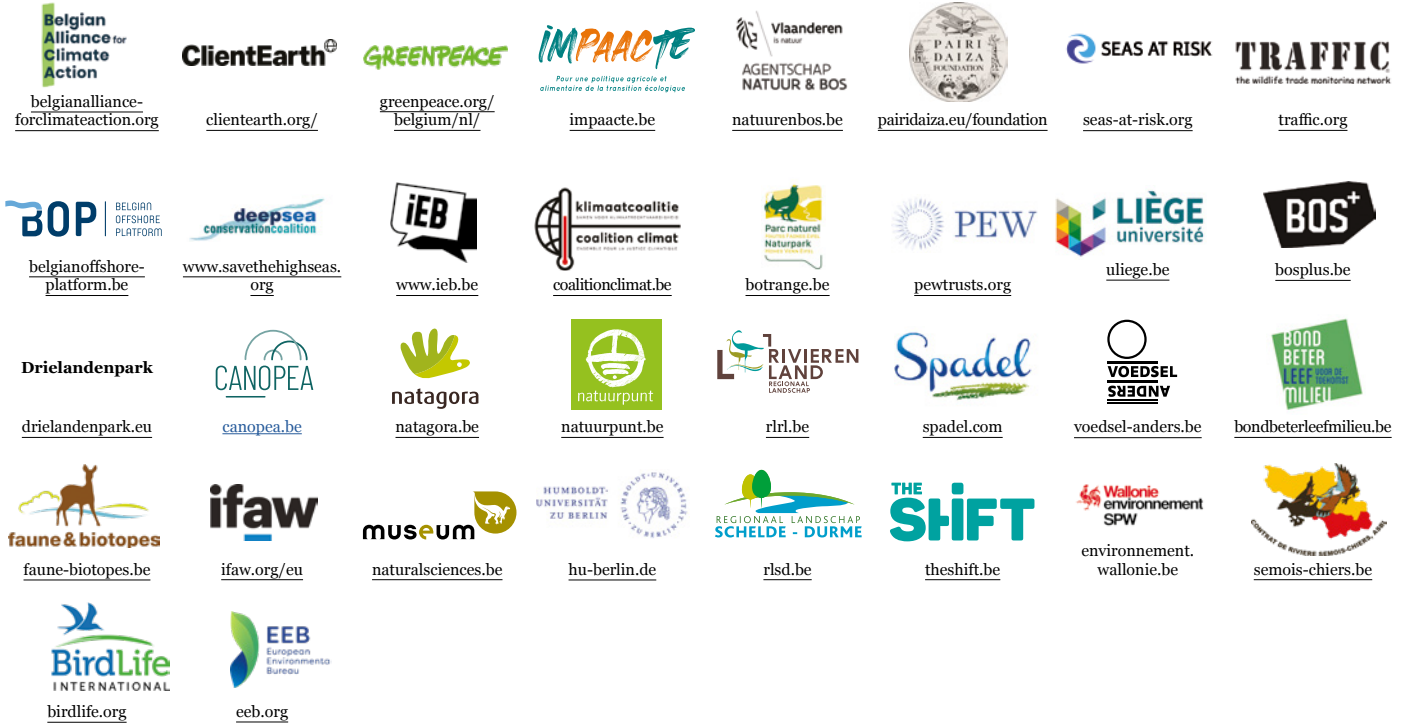
WWF-België is lid van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF). We onderschrijven de Deontologische Code van de VEF en waarborgen de morele kwaliteit van de fondsenwerving en van de transparantie van onze rekeningen.

PARTNERS

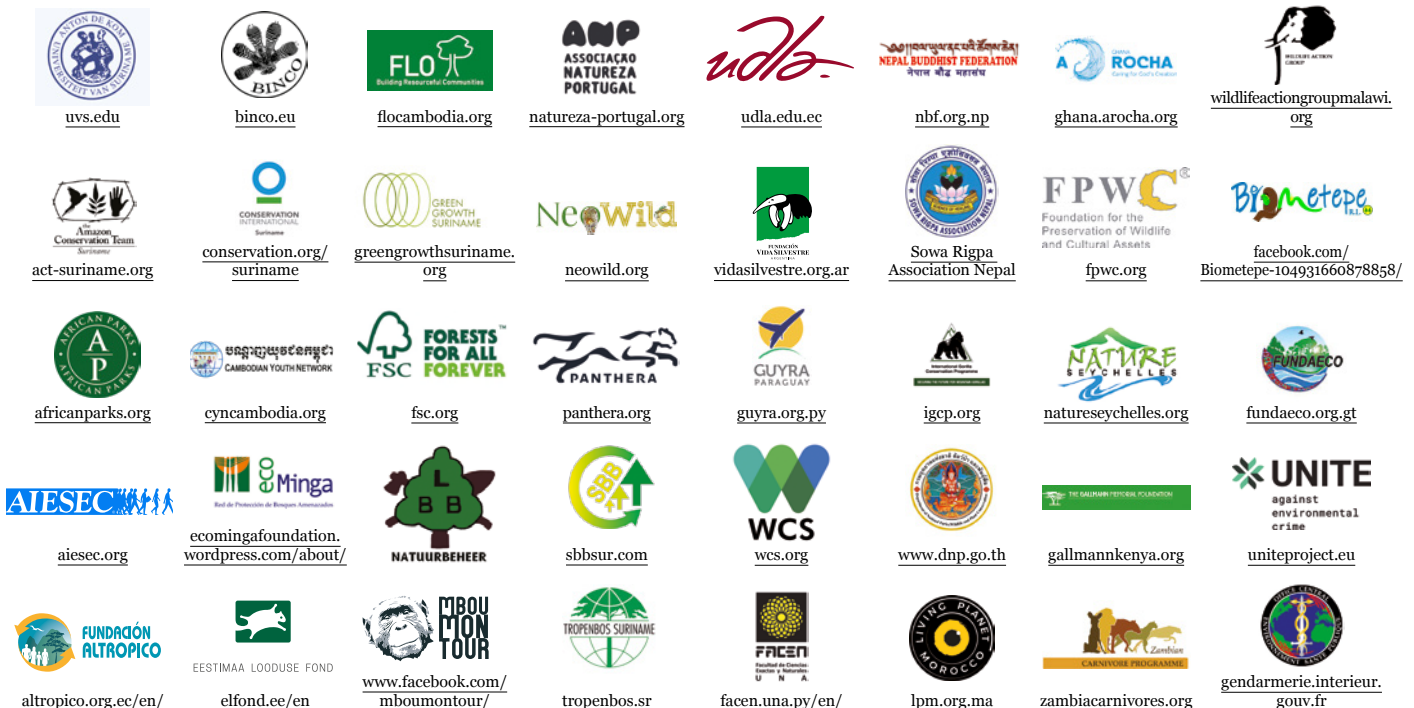
Onze institutionele partners, dankzij wiens steun - in de vorm van subsidies - we veel van onze projecten kunnen uitvoeren:

Onze partners die ons financieel steunen of wiens expertise onontbeerlijk is voor de realisatie van onze projecten in België:

Onze partners die ons financieel steunen of wiens expertise onontbeerlijk is voor de realisatie van onze projecten elders in de wereld:

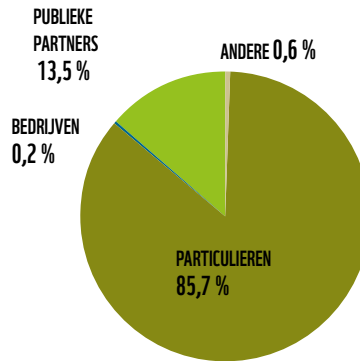

2022 IN CIJFERS

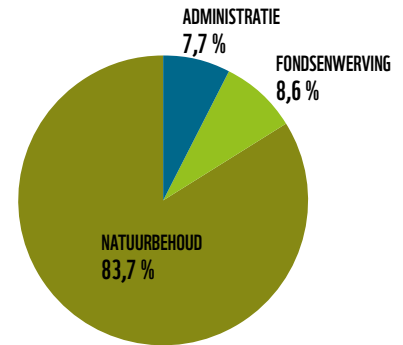
De uitgebreide jaarrekeningen zijn te vinden op de website van WWF-België: wwf.be/cijfers.

De rekeningen worden gecontroleerd en gecertificeerd door Mazars Bedrijfsrevisoren CVBA, Commissaris, vertegenwoordigd door Peter Lenoir. Het financieel jaar 2022 loopt van 1 juli 2021 tot 30 juni 2022.

OPBRENGSTEN 2022

UITGAVEN 2022

RESULTATENREKENING

	2020	2021	2022
Gewone opbrengsten	18 283 638 €	20 058 824 €	19 227 656 €
Particulieren	14 946 963 €	16 828 918 €	16 483 385 €
Giften & bijdragen	11 918 022 €	11 387 160 €	10 917 392 €
Legaten	3 028 941 €	5 441 758 €	5 565 993 €
Bedrijven	62 064 €	56 027 €	47 022 €
Publieke partners	3 166 420 €	3 060 593 €	2 586 914 €
Personeelsubsidies	99 586 €	114 814 €	139 539 €
Subsidies voor natuurbehoudprogramma's	3 066 834 €	2 945 779 €	2 447 375 €
Andere	108 191 €	113 286 €	110 335 €
Gewone uitgaven	-15 508 862 €	-15 357 340 €	-18 950 802 €
Administratie	-1 022 686 €	-1 218 462 €	-1 461 297 €
Fondsenwerving	-1 552 859 €	-1 580 541 €	-1 631 754 €
Natuurbehoud	-12 933 317 €	-12 558 337 €	-15 857 751 €
Terreinprojecten	-8 054 517 €	-7 469 981 €	-10 508 549 €
Sensibilisering	-4 878 800 €	-5 088 356 €	-5 349 202 €
Burgers	-3 078 776 €	-3 061 808 €	-3 283 409 €
Overheden	-1 311 509 €	-1 412 097 €	-1 327 939 €
Jongeren	-488 515 €	-614 451 €	-737 854 €
Resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening	2 774 776 €	4 701 484 €	276 854 €
Financieel resultaat	243 949 €	215 720 €	-788 896 €
Uitzonderlijk resultaat	0 €	0 €	0 €
Resultaat	3 018 725 €	4 917 204 €	-512 042 €

Het WWF sluit het boekjaar 2022 af met een resultaat dat nagenoeg in evenwicht is (- € 512 042). Dit resultaat wordt voornamelijk verklaard door hogere bijdragen aan onze terreinprojecten voor natuurbehoud (tot 40% meer).

BALANS

	2020	2021	2022
Activa	28 806 913 €	33 900 517 €	34 624 711 €
Vaste activa	2 468 696 €	2 978 482 €	2 702 060 €
Vlottende activa	25 017 616 €	29 442 600 €	31 097 420 €
Overlopende rekeningen (activa)	1 320 601 €	1 479 435 €	825 231 €
Passiva	28 806 913 €	33 900 517 €	34 624 711 €
Eigen vermogen	26 068 612 €	30 960 252 €	30 422 646 €
Provisie voor risico's en kosten	-	-	16 025 €
Schulden op ten hoogste één jaar	1 850 449 €	1 586 283 €	2 351 709 €
Overlopende rekeningen (passiva)	887 852 €	1 353 982 €	1 834 331 €

DUURZAAMHEID

Verbruik	2020	2021	2022
Elektriciteit (kWh)*	42 440	28 902	22 409
Gas (kWh)	115 163	90 522	116 928
Water (m ³)	276	210	285
Papier (bladen)	44 100	11 200	9 500

* 18% van ons elektriciteitsverbruik wordt opgewekt door zonnepanelen.

Mobiliteit

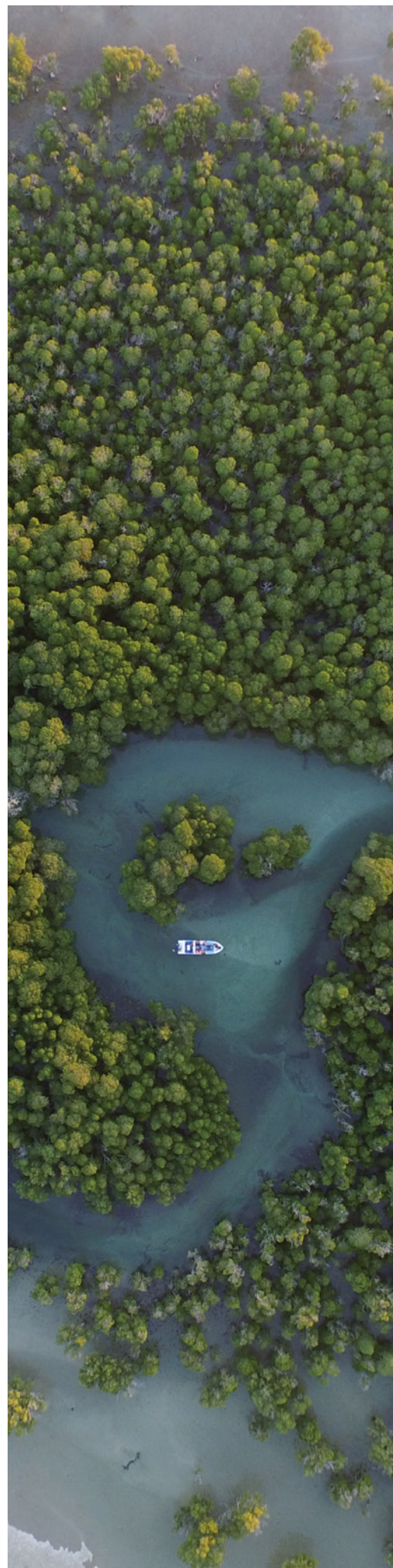
Al onze medewerkers en medewerksters gebruiken de fiets of het openbaar vervoer voor hun woon-werkverkeer. WWF-België bezit slechts één voertuig dat we gebruiken voor de organisatie van evenementen. Voor andere verplaatsingen binnen België gebruiken we het openbaar vervoer of een deelauto. Buitenlandse reizen gebeuren altijd met de trein wanneer het korte afstanden betreft (reizen van minder dan acht uur). Voor onze vliegreizen, onvermijdelijk voor de opvolging van onze terreinprojecten in afgelegen gebieden kopen we certificaten aan die het equivalent van de uitgestoten hoeveelheid CO₂ compenseren en waarmee projecten worden gefinancierd. We proberen het aantal buitenlandse reizen zoveel mogelijk te beperken door gebruik te maken van videoconferentietechnieken.

Aankopen

Wanneer WWF-België materiaal aankoopt, geven we de voorkeur aan de meest duurzame optie: het papier en hout dat we gebruiken is FSC-gecertificeerd en we besteden bijzondere aandacht aan de ecologische voetafdruk van onze aankopen.

Dankzij deze inspanningen ontvingen we het **driesterrenlabel 'Ecodynamische Onderneming'** van Leefmilieu Brussel. Het label beloont en moedigt bedrijven, verenigingen en Brusselse instellingen aan die stappen ondernemen om de impact van de bedrijfsactiviteit op het leefmilieu te verkleinen (afvalbeheer en -preventie, rationeel energiegebruik, mobiliteit ...).

WWF WIL DE AANTASTING VAN HET MILIEU OP ONZE PLANEET EEN HALT TOEROEPEN EN BOUWEN AAN EEN TOEKOMST WAARIN DE MENS IN HARMONIE LEEFT MET DE NATUUR.

Natuurbehoud ten behoeve van mensen
en wilde soorten.
www.wwf.be

© 1986 Panda Symbol WWF – World Wide Fund For Nature
(Formerly World Wildlife Fund)

® "WWF" is a WWF Registered Trademark

V.U.: Antoine Lebrun • WWF-België • E. Jacquainlaan 90 •
1000 Brussel • Tel. 02 340 09 20 • supporters@wwf.be.

U kan ons contacteren van maandag tot vrijdag
van 9.30 u. tot 12.30 u. en van 13.30 u. tot 17.00 u.